

Årsredovisning

[illegible]

Närhet skapar trygghet

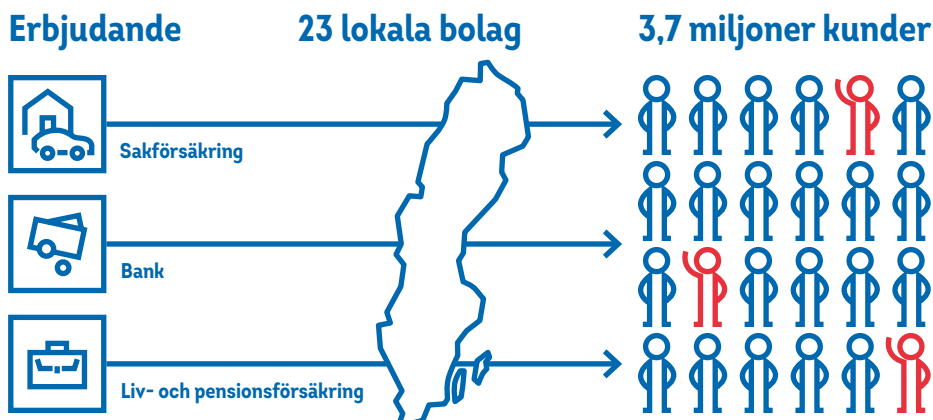
Vi finns där du finns. Länsförsäkringar Västerbotten är ett lokalt och kundägt bolag med Västerbotten som enda marknad. Vi erbjuder våra kunder komplett ekonomisk service, med tjänster kring bank, försäkring och fastighetsförmedling under ett och samma tak.

Vi har kontor i Umeå, Skellefteå och Lycksele. Antalet anställda är 171 (omräknat till heltid). I såväl beslut som utförande arbetar vi nära våra kunder som får ta del av överskott i verksamheten i form av återbäring eller sänkta premier. Som kund i Länsförsäkringar Västerbotten är du nämligen delägare. Det innebär att du har inflytande i företaget genom fullmäktige som består av valda representanter för försäkringstagarna. Fullmäktige väljer i sin tur styrelsen som tillsetter vd.

Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,7 miljoner kunder och cirka 6 200 medarbetare.

Innehåll

Inledning

- 4 Året i korthet 2016
- 5 Vd har ordet

Verksamheten

- 6 Samverkan som stärker
- 8 Förvaltningsberättelse

Finansiella rapporter

- 11 Femårsöversikt för Koncernen
- 12 Resultaträkning Koncernen
- 13 Resultaträkning Moderbolaget
- 14 Resultatanalys Moderbolaget
- 15 Rapport över finansiell ställning för Koncernen
- 16 Balansräkning för Moderbolaget
- 18 Rapport över förändringar i eget kapital
- 19 Kassaflödesanalys
- 20 Noter

Övrig information

- 40 Revisionsberättelse
- 42 Styrelse och revisorer
- 43 Fullmäktige
- 44 Ordlista

Bolagsstämma 2017

Ordinarie bolagsstämma hålls på Umeå Folkets Hus fredagen den 7 april, klockan 13.00.

Redovisningen är framtagen av Länsförsäkringar Västerbotten i mars 2017. Styrelsen är fotograferad av Edel Photo AB.

Det finansiella året 2016

Viktiga händelser

- Bolaget har beslutat att kostnadsföra samtliga kostnader för det nya sakförsäkringssystemet Ett SAK. Tidigare gjorda reserver har lösts upp. I årets resultat uppgår kostnaderna för Ett SAK till 15,8 Mkr.
- Bolaget har beslutat om att upphöra med ombudskåren. Förändringen genomfördes 2016-12-31.
- Bolagets bankverksamhet och Länsförsäkringar Bank fyllde 20 år och har under denna period utvecklats från att vara en nischbank till dagens etablerade fullsortimentbank. Inom boendefinansiering är marknadsandelarna i Västerbotten 13,4 procent.
- Bolaget har under året stärkt upp företagsbanken, med en uttalad målgrupp i rörelsedrivna bolag med säte i Västerbotten. Satsningen innebär att nya kompetenser rekryterats.

Affärsvolym bank:
12,8 mdr

+14%

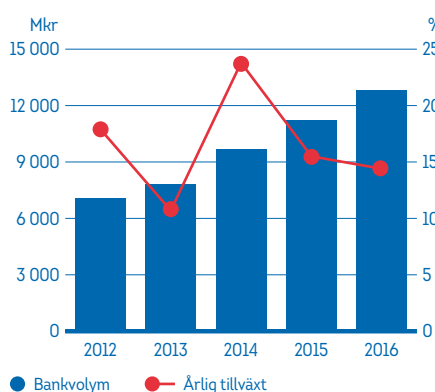
Antal Pluskunder:
15 421

+8,4%

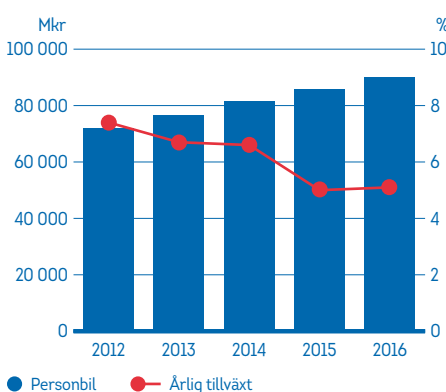
Antal försäkrade personbilar:
90 222

+5,4%

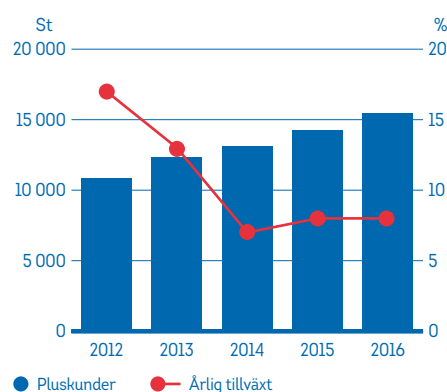
Bankvolym

Personbil

Pluskunder

Nyckeltal

Koncernen

	2016
Resultat före skatt, Mkr	205,7
Balansomslutning, Mkr	4 656
Konsolideringsgrad, %	345
Antal anställda*	171

*Omräknat till heltid och exklusive ombud.

Försäkringsrörelsen

Skadeprocent f.e.r., %	79,8
Driftskostnadsprocent f.e.r., %	18,9
Totalkostnadsprocent, %	98,7
Antal kunder	137 387

Tillväxt inom samtliga områden

Vd har ordet: Ett tufft år med många storskador, samtidigt som vi hade en stark marknadstillväxt inom samtliga affärgrenar – så sammanfattar jag 2016.

Ett minst sagt svängigt år. Bara under januari drabbades bolaget av fem större bränder och den negativa utvecklingen fortsatte tyvärr. Under årets sex första månader var kostnaden för storskador uppe i 75 Mkr. Vår bank- och livaffär hade också en tuff start på året och nådde inledningsvis inte resultatmålen. Även börsens svaga inledning påverkade oss negativt. Samtidigt hade vi en väldigt positiv marknadsutveckling inom både bank-, sak- och livaffären.

Men om resultatet under första halvåret var betydligt sämre än förväntat så var andra halvåret desto bättre. Resultatet inom försäkring blev gradvis bättre, främst tack vare minskade storskador och att premieintäkterna fortsatte öka i oförminskad takt. Bank avslutade starkt och slutade på plus medan livaffären i stort sett följde budget. Inom finans vände börsen starkt uppåt och resultatet gick från 0 till 232 Mkr på sex månader.

Jag tycker inte att man ska dra för stora växlar på att skadekostnaden ett enskilt år ökat kraftigt. Visst finns det anledning att känna viss oro för ökade kostnader, men då är jag betydligt mer orolig för hur klimatförändringarna kan påverka oss. Jag tänker framför allt på utvecklingen inom naturskadeområdet, men då handlar det om effekter på längre sikt.

Skadeförebygg och samhällsengagemang

Inom länsförsäkringsgruppen är det skadeförebyggande arbetet viktigt och prioriterat. Inom Länsförsäkringar Västernorrland fokuserar vi på skadeförebyggande åtgärder och insatser inom framför allt brand-, vatten- och trafikskador, men vi adderar ytterligare ett fokusområde: naturskador. Här jobbar vi tillsammans i bolagsgruppen och LFAB har anställt dedikerade resurser med spetskompetens inom området.

Under året har vårt trafiksäkerhetsprojekt "Ta hand om dig i trafiken" rullat på och vi har framför allt satsat på digital kommunikation. Syftet med projektet är att

öka västerbottningarnas medvetenhet om sitt eget ansvar i trafiken – särskilt de oskyddade trafikanterna. Vi tänker främst på uppmärksamhet, synlighet och samspelet med övriga trafikanter. Ett annat projekt vi dragit igång är att dela ut reflexvästar till barnen vid länets förskolor. Samtliga förskolor och dagbarnvårdare i länet har fått ett erbjudande om att kostnadsfritt beställa reflexvästar till sin verksamhet, med förskolans telefonnummer och namn tryckt på bröstet. Vår uppskattade sandsäcksutdelning har också genomförts på en rad orter i länet. Vi har under flera år stöttat bygget av Hjältarnas Hus, ett anhörighus för svårt sjuka barn och deras familjer, som invigs i maj 2017. Här är även våra medarbetare involverade genom en ambassadörsgrupp.

Nytt visuellt uttryck

Inom marknadskommunikation har länsförsäkringsgruppen enats om ett nytt visuellt uttryck där vi förstärker vår identitet genom ett tydligt manér med hög igenkänningsfaktor. I en alltmer digital värld, där geografiska gränser suddas ut och bruset blir allt svårare att tränga igenom, har vi kunnat konstatera att vi behöver ta en tydligare position och samtidigt dra nytta av den samlade kraften i bolagsgruppens marknadskommunikation. Gemensamt satsar Länsförsäkringar också på ett nytt reklammanér, med reklamserien *Johan flyttar hemifrån* som sammanhållande koncept. Vi stärker också upp vår egen kommunikationsenhet då vi ser både möjligheter och utmaningar i marknadskommunikationen framöver.

Digitalt och lokalt

Den digitala utvecklingen får allt större fokus. Vår strategi är lokal närvaro med det personliga kundmötet, kombinerat med ledande digitala lösningar – en strategi som visat sig vara mycket lyckad. Vår bank har kammat hem flera utmärkelser för både det

inloggade mötet och appen – och utsetts till banken med Sveriges mest nöjda kunder på privatsidan (SKI, Svenskt Kvalitetsindex) under flera år. Inom försäkringsområdet toppar vi åter SKI men den digitala utvecklingen har inte kommit riktigt lika långt. Även detta område ingår i länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsplan för digital förflyttning.

Årets resultat

Det försäkringstekniska resultatet landar på -22 Mkr och är det sämsta på många år. Till största delen beror detta på antalet stora skador under årets första sex månader, men vi kan också se en kraftig ökning av bolagets driftskostnader. Det beror till stor del på att vi ändrat principen för hur det nya sakförsäkringssystemet Ett SAK ska kostnadsföras, vilket lett till ökade driftskostnader av engångskaraktär med cirka 16 Mkr.

Årets resultat landar på 159 Mkr, vilket helt och hållet är ett resultat av avkastningen från vår kapitalförvaltning. Långsiktigt är detta givetvis inte hållbart, men tack vare stark konsolidering kan vi hantera negativa skadeutfall utan att behöva höja kommande års premier.

Avslutningsvis vill jag och styrelsen rikta vårt tack till våra fantastiska medarbetare, som med sin kompetens och kundkännedom starkt bidragit till vår fina marknadstillväxt. Jag vill också rikta ett särskilt tack till den vid nyåret avgående ombudskåren för ett gott samarbete och en god kamratskap genom åren.

Umeå i mars 2017

Göran Spetz

Vd Länsförsäkringar Västernorrland

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Västerbotten

Länsförsäkringar Västerbotten äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För våra kunder är vi alltid lika lokala – vi har våra kundkontakter här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Västerbotten äger 3,72 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Västerbottens konsolideringskapital.

Styrkan i varumärket

Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseendeundersökning 2016 visar att Länsförsäkringar har det femte högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag – den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar erbjuder liv- och pensionslösningar till företag och privatpersoner. Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom

tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars fondutbud består av 39 fonder med eget varumärke och 49 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Fondlivbolaget förvaltar 114 mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv är länsförsäkringsgruppens livförsäkringsbolag för traditionell förvaltning. Bolaget ägs av Länsförsäkringar AB men drivs enligt ömsesidiga principer med vinstutdelningsförbud. I Länsförsäkringar Liv sker ingen nyteckning, men här förvaltas traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen i september 2011. Under 2016 har arbetet med att erbjuda kunder möjligheten att villkorsändra försäkringar till Nya Trad fortsatt. Mottagandet från de som hittills fått erbjudandet har varit positivt och villkoren för 41 procent av kunderna har ändrats.

Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten, som enbart finns i Sverige, har en god tillväxt i volymer och lönsamhet och hög kreditkvalitet. Banken erbjuder privatpersoner, lantbrukare och småföretagare ett brett

utbud av banktjänster. Strategin utgår från länsförsäkringsgruppens stora kundbas, Länsförsäkringars starka varumärke och kundägandets principer.

Länsförsäkringar Bank är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB. I bankkoncernen ingår förutom moderbolaget Länsförsäkringar Bank också dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek, Länsförsäkringar Fondförvaltning och Wasa Kredit.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda kunder på privatmarknaden.

Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som specialistkunskap, djurvänlighet och empati byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har ett nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige – idag Storbritannien, Norge och Danmark. Under 2016 startade Agria också verksamhet i Finland.

Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och grupp-försäkringsområdet. Länsförsäkringar är marknadsledande inom sjukvårdsförsäkring.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälsotjänster. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa.

Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Västerbotten betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Västerbottens kunder.

Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. I dessa båda bolag deltar Länsförsäkringar Västerbotten med ägarandelarna 5,6 respektive 4,0 procent. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Västerbotten och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete för att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och öka värdet för kunderna.

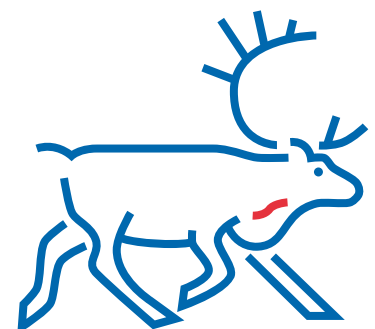
Ett antal fokusområden har arbetats fram tillsammans med länsförsäkringsbolagen. De finns inom områden där större förflyttningar behöver genomföras för att möta länsförsäkringsgruppens gemensamma strategier. Fokusområdena hanterar förändringar inom kundmötet, erbjudandet och beslutsstöd.

Extra fokus på digitala förflyttningar och förenklade erbjudanden

Under 2016 levererades gemensam utveckling för cirka 400 Mkr. Mycket av arbetet har fokuserats på de digitala kanalerna, både i form av tjänster som direkt kan användas av kunden, men också i form av initiativ som förbereder kommande förflyttningar. Exempelvis har produkter förenklats och informationshanteringen förbättrats. Här följer några exempel på leveranser och arbete:

- Länsförsäkringars inloggade kundmöte, kundens "Mina sidor" på internet, har fått ett helt nytt utseende enligt Länsförsäkringars nya visuella intryck. Startsidan har gjorts tydligare, navigeringen är enklare och det finns också möjlighet att publicera nyheter via så kallade puffar på startsidan. "Mina sidor" är nu också responsiva; layouten anpassas till den skärm eller enhet kunden använder.
- Förbättringar på internet för motorförsäkringar. Försäkringsinformationen är nu mer detaljerad, det är enklare att göra en skadeanmälan och kunden får också erbjudande om att teckna vagnskadeförsäkring då garantin är på väg att upphöra.
- Det är nu möjligt för tjänsteföretag att göra intresseanmälan och att teckna försäkring på internet, även för gravid- och barnförsäkring är det möjligt att göra intresseanmälan.
- Fondbyten på internet har förenklats, de kan göras på samma sätt som i Länsförsäkringars app. Kunderna kan nu också via internet förbereda ett rådgivningsmöte avseende tjänstepension.
- Appen har förbättrats i flera steg med bland annat nytt utseende. Med hjälp av en navigator har hanteringen av sparande förenklats, via karta kan kunden hitta vårdgivare under resa och meddelade hanteringen har utökats och förenklats.
- Kunderna kan nu på "Mina sidor" digitalt signera ett medgivande för autogiro.
- Gemensamma arbetssätt för skadekundmötet har levererats, det gäller bygg- respektive inbrottsskador.
- Arbetet med ett nytt modernare systemstöd för hantering av försäkringsprodukter fortsätter intensivt. Omfattningen är boende båt, rese- och olycksfallsförsäkringar och det är ett viktigt steg i arbetet med att förenkla kunderbjudanden och lösningar men också för att kunna erbjuda fler digitala tjänster för de aktuella produktområdena. Det nya systemstödet kommer att börja användas i inledningen av 2017.

- Motsvarande förenklingar av produkter och erbjudanden görs också för företags- och lantbruksförsäkringar. Syftet är att förbereda en kommande förflyttning till det nya systemstödet och att möjliggöra fler digitala tjänster och digital distribution.
- En ny tariff för försäkring av tunga lastbilar är på väg att komma på plats. Arbetet med införande i systemstödet pågår och den planeras att tas i bruk samband med förnyelser från och med april 2017. För motorförsäkringar pågår också arbetet med nytt verktyg för bilklassning, leverans i januari 2017. Klassificeringen är nödvändig för prissättning och verktyget ersätter det stöd som tidigare levererades av Trafikförsäkringsföreningen.
- Informationshanteringen har förbättrats under året. Genom det har uppföljning och analys ur ett kundperspektiv och av sakförsäkringsaffären förenklats och förbättrats. Till exempel är nu möjligt att på övergripande nivå göra en samlad uppföljning av hela sakförsäkringsbeståndet, för motorförsäkringsbeståndet går det att göra på detaljerad nivå. Arbetet med att kunna utnyttja informationen för marknadsföring och -bearbetning pågår, ett nytt verktyg för kampanjhantering är anskaffat.
- Arbetet med att säkerställa att länsförsäkringsbolagen kan rapportera enligt Solvens II-kraven har fortsatt, bland annat med stöd för kvartalsrapportering och med utökade rapporter.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Västerbotten (org nr 594001-3161) avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2016, bolagets ett hundrasextioandra verksamhetsår.

Verksamhetsbeskrivning

Länsförsäkringar Västerbotten har sitt verksamhetsområde i Västerbottens län. Vi erbjuder ekonomisk trygghet för privatpersoner, företag och lantbruk. Detta gör vi genom att erbjuda kunderna heltäckande försäkringsskydd i form av sak- och personförsäkringar samt spar- och låneprodukter.

För merparten av sakförsäkringsprodukterna har bolaget egen koncession. Övriga produkter förmedlas till Länsförsäkringar AB (som ägs av länsförsäkringsbolagen) och dess dotterbolag (Länsförsäkringar Liv AB, Länsförsäkringar Fonder AB, Agria Djurförsäkring AB och Länsförsäkringar Bank AB).

Verksamheten innefattar också delaktighet i olika gemensamma återförsäkringsaffärer inom länsförsäkringsgruppen.

Total affärsvolym

Den totala volymen för ovanstående affärer fördelar sig enligt nedanstående:

Mkr	2016	2015
Sakförsäkring, premieinkomst		
Egen affär		
Direkt egen affär	790	739
Mottagen återförsäkring	43	44
Livförsäkring		
Livförsäkring, premieinkomst	175	181
Livförsäkring, förvalt kapital	4 346	4 253
Finansiella tjänster		
Bank (inlåning 31/12)	3 773	3 467
Bank (utlåning 31/12)	7 564	6 519
Spara (marknadsvärde 31/12)*	1 473	1 246

*Fonder, ISK och IPS

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Västerbotten ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolag.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidig, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkringsstagare. Dessa har inflytande på verksam-

heten och väljer de fullmäktigeledamöter som ska företräda dem på bolagsstämman.

Bolagsstämman utser sju ledamöter till bolagets styrelse. Därutöver ingår vd och två personalrepresentanter i styrelsen. Antalet anställda, löner, ersättningar och sociala kostnader framgår av notuppläsning i slutet av årsredovisningen.

Länsförsäkringar Västerbotten äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak AB det fristående bolaget Länsförsäkringar Maklarservice AB. Länsförsäkringar Maklarservice AB har till uppgift att fungera som en servicekanal mellan försäkringsmäklare och länsförsäkringsbolagen. Länsförsäkringar Västerbotten äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen, Länsförsäkringar AB och Länsförsäkringar Bank AB det fristående bolaget Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB. Länsförsäkringar Västerbotten äger Länsskruven Fastigheter i Umeå AB och Fastighetsbolaget Fabriken AB.

Resultat och ekonomisk ställning

Koncernens resultat före skatt uppgick till 205,7 (181,4) Mkr och årets resultat till 158,6 (139,1) Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till -22,4 (63,5) Mkr efter avdragen återbäring och rabatter med 61,2 (55,9) Mkr. Av femårsöversikten längre fram i årsredovisningen framgår resultat, ekonomisk ställning och nyckeltal.

Skadeutfall

Årets försäkringsersättningar i direkt försäkring f.e.r. (inklusive skaderegleringskostnader) uppgick för moderbolaget till 598,5 (477,4) Mkr, vilket är högre än vad som kalkylerats. Avvikelsen gäller alla försäkringsgrenar, förutom lantbruk.

Försäkringsersättningar har under året påverkats av ett flertal stora bränder inom bland annat företagsförsäkring. Utöver storskadorna och ökat inflöde har det gjorts reservförstärkningar inom motor samt sjuk- och olycksfallsförsäkring som påverkar resultatet.

Inom reseskador ökar skadefrekvensen

Antal kunder: 137 387

+4%

Inlåning bank: 3,8 mdr

+8%

Utlåning bank: 7,6 mdr

+16%

och trenden är densamma inom hela länsförsäkringsgruppen. Skadefrekvensen ökar även för vattenskador där den framför allt beror på mängden frysskador i början av året. I övrigt följer skadeutvecklingen vår marknadsutveckling.

I det skadeförebyggande arbetet har vi utökat våra fokusområden som förutom vatten, trafik och brand numera även består av naturskador. Inom trafiksäkerhetsområdet fortsatte satsningen för oskyddade trafikanter.

Kapitalförvaltning

Värdet på placeringstillgångarna uppgick vid verksamhetsårets slut till 3 930,0 (3 592,4) Mkr enligt följande struktur:

Placeringar Mkr	2016		2015	
Egen affär	%		%	
Obligationer, räntebärande och lån	1 274,8	32,6	1 360,2	38,1
Aktier, andelar och derivat	2 355,7	60,2	2 045,1	56,6
Fastigheter	299,5	7,6	187,1	5,3
Summa	3 930,0	100,0	3 592,4	100,0

Väsentliga händelser

- Bolaget har beslutat att kostnadsföra samtliga kostnader för det nya sakförsäkringssystemet Ett SAK. Tidigare gjorda reserver har lösts upp. I årets resultat uppgår kostnaderna för Ett SAK till 15,8 Mkr.

- Bolaget har fattat beslut om att upphöra med ombudskåren. Förändringen genomfördes 2016-12-31.
- Bolagets bankverksamhet och Länsförsäkringar Bank fyllde 20 år och har under denna period utvecklats från att vara en nischbank till dagens etablerade fullsortimentbank. Inom boendefinansiering är marknadsandelarna i Västerbotten 13,4 procent.
- Bolaget har under året stärkt upp företagsbanken, med en uttalad målgrupp i rörelsedrivna bolag med säte i Västerbotten. Satsningen innebär att nya kompetenser rekryterats.

Händelser efter balansdagen

Bolaget har inte fått kännedom om några väsentliga händelser efter balansdagen som påverkar det finansiella resultatet och den ekonomiska ställningen per 2016-12-31.

Risker i verksamheten

I januari 2016 började det nya regelverket Solvens II att gälla för försäkringsbolag. Solvens II syftar till att ytterligare säkerställa att bolagen har ett sunt risktagande i den löpande verksamheten. Solvens II och motsvarigheten inom bank – Basel III – kommer att kräva starkare konsolidering för försäkringsbolag och banker.

Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara väl balanserad. Skadeprocenten för

egen räkning (f.e.r.) har under den senaste femårsperioden varit stabil. Den mottagna affären innehåller i huvudsak svensk affär.

För att reducera risktagandet har försäkringsriskerna under år 2016 också varit begränsade med hjälp av återförsäkring. Den högsta kostnad som kan ha belastat bolaget vid skada för en enskild risk eller vid en händelse, till exempel storm, har uppgått till 10 Mkr (1,5 Mkr för ansvar och rättsskydd samt 1 Mkr för motorfordon). Dessutom har resultaträkningen varit återförsäkrad på ett sådant sätt att om den sammanlagda skadekostnaden efter ovan nämnda återförsäkring överstiger 90 procent av premieintäkten f.e.r. (exklusive trafik) betalar återförsäkraren 100 procent härav. Skyddet är beloppsbegränsat till 20 procent av premieintäkten f.e.r. (exklusive trafik). Trafikaffären har ett separat återförsäkringsskydd där den högsta kostnad som kan ha belastat bolaget vid skada på enskild risk eller händelse har uppgått till 2,5 Mkr.

Marknadsrisk

I vår kapitalförvaltning har vi identifierat marknadsrisk bestående av i huvudsak aktiekursrisk, valutarisk, motpartsrisk samt ränterisk. I not 2 lämnas en mer ingående redogörelse över bolagets risker och riskhantering.

Miljö

Frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har för Länsförsäkringar Västerbotten alltid varit en naturlig del av

vår verksamhet, snarare än en vald strategi. Tillsammans med övriga bolag i länsförsäkringsgruppen skapar vi trygghet för kunder och ägare. En trygghet som inte bara handlar om att förebygga saksador – den handlar lika mycket om en ekonomisk trygghet vid en skada och en omtanke om bankkunders vardagsekonomi och liv- och pensionsförsäkringskunders livskvalitet och tryggade ålderdom.

Vi har varit miljöcertifierade enligt ISO 14001 sedan år 2003. Miljöcertifieringen säkerställer att vi arbetar systematiskt och engagerat med miljöfrågorna samtidigt som vi bibehåller hög kompetens inom miljöområdet.

Ett av våra miljömål har varit att minska det totala utsläppet av koldioxid från företaget. År 2002 släppte vi ut 1 000 ton koldioxid, mot dagens 240 ton – vilket visar att vi faktiskt kan göra tydlig skillnad om vi tillsammans fokuserar på miljöfrågan.

I länsförsäkringsgruppen pågår också ett stort arbete kring digitala kunddokument. Genom att erbjuda våra bank- och sakförsäkringskunder digitala brev, kontoutdrag, låneaviseringar och försäkringshandlingar sparar vi både kostnader och resurser.

Ökad kunskap om skaderisker och ett medvetet skadeförebyggande arbete minskar antalet skador och effekterna av redan inträffade skador, vilket ger en stor positiv miljöeffekt. Vi minskar koldioxidutsläppen, vi hushåller med resurser och vi minskar våra kostnader – åtgärder som ger stor effekt på lång sikt. För oss är ett engagemang i miljöfrågorna vårt bidrag till ett mer ekologiskt och hållbart samhälle.

Medarbetare

Samtliga chefer har genomgått fortbildning inom ramen för vårt ledarutvecklingsarbete.

Under året har vi utvecklat vår kontinuitetsplan – vår plan för att upprätthålla verksamheten vid allvarliga händelser och krissituationer med syftet att skydda medarbetare, egendom, kundintressen och varumärke. Våra chefer har utbildats i planens

väsentligaste delar. Även krisledningens funktion har testats.

Vi har infört en ny strukturerad modell för medarbetarnas mål- och utvecklingssamtal med stöd av vårt nya HR-system. Modellen, som ytterligare förbättrar vårt arbete med medarbetarutveckling, säkerställer samtliga medarbetares kompetens inom områdena säkerhet, etik och arbetsmiljö.

Under 2016 har vi implementerat arbetsmiljöverkets nya regler kring organisatorisk och social arbetsmiljö. Samtliga chefer, skyddsombud och övriga medarbetare har fått utbildning inom området.

I Universums undersökning Karriärbarometern, riktad till ekonomistudenterna, utsågs Länsförsäkringar för nionde året i rad till "Försäkringsbranschens mest attraktiva arbetsgivare". Under året har också en rad aktiviteter genomförts tillsammans med studenter vid Umeå universitet.

Koncernen

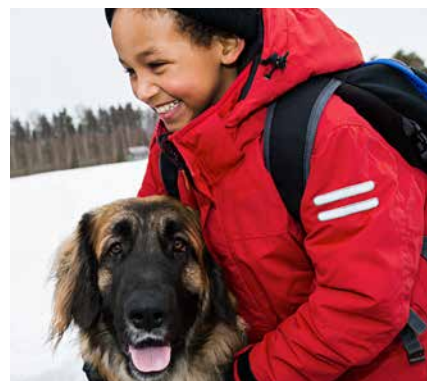
Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Västerbotten (594001-3161) samt de helägda dotterbolagen Länsskruven Fastigheter i Umeå AB (556937-0843) och Fastighetsbolaget Fabriken AB (596934-3956). Koncernredovisning är upprättad enligt förvärvsmetoden. Koncernens fria kapital inklusive årets resultat uppgår till 1 700,2 (1 512,3) Mkr.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att:

Årets resultat	
i moderbolaget	125 501 108 kr
Balanserat resultat	1 539 104 568 kr
Summa	1 664 605 676 kr

Balanseras i ny räkning.

Femårsöversikt för Koncernen

Från och med år 2013 redovisas koncernens siffror. Tidigare år har inte räknats om då inga väsentliga skillnader har bedömts föreligga och avser därmed moderbolagets siffror.

Mkr	2016	2015	2014	2013	2012
RESULTAT					
Premieintäkter, f.e.r.	750,5	697,5	629,8	596,5	558,1
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	36,0	25,0	26,1	28,9	30,7
Försäkringsersättningar, f.e.r.	-599,1	-477,9	-449,3	-466,3	-414,5
Driftskostnader, f.e.r.	-141,8	-122,5	-112,0	-110,2	-100,5
Övriga tekniska kostnader	-6,9	-2,7	-4,6	-	-8,8
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen före återbäring och rabatter	38,8	119,4	90,0	48,9	65,0
Återbäring och rabatter	-61,2	-55,9	-51,5	-45,4	-41,2
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	-22,4	63,5	38,5	3,5	23,8
Finansrörelsens resultat	232	119,0	201,7	234,8	164,4
Övriga intäkter och kostnader	-4,0	-1,1	-5,9	-16,2	-12,4
Resultat före dispositioner och skatt	205,7	181,4	234,3	222,1	175,8
ÅRETS RESULTAT	158,6	139,1	180,2	176,8	131,5
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar	3 930,0	3 592,8	3 324,3	2 881,9	2 549,2
Premieinkomst, f.e.r. (P)	773,1	719,3	651,8	624,5	571,4
Försäkringstekniska avsättningar, f.e.r.	1 508,2	1 394,4	1 346,4	1 014,7	923,9
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	2 301,5	2 142,9	2 003,8	1 823,6	1 158,1
Uppskjuten skatt	367,3	330,5	316,8	263,9	81,9
Obeskattade reserver	-	-	-	-	626,5
Konsolideringskapital (K)	2 668,7	2 473,4	2 320,6	2 087,5	1 866,5
Konsolideringsgrad (K/P)	345%	344%	356%	334%	327%
Kapitalbas*	2 536,7	2 479,7	2 325,2	2 086,8	1 861,3
Erforderlig solvensmarginal	-	142,5	136,7	114,5	105,2
Solvenskapitalkravet	1 141,2	-	-	-	-
Minimikapitalkravet	285,3	-	-	-	-
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent, f.e.r.	79,8%	68,5%	71,3%	78,2%	74,3%
Driftskostnadsprocent, f.e.r.	18,9%	17,6%	17,8%	18,5%	18,0%
Totalkostnadsprocent, f.e.r.	98,7%	86,1%	89,1%	96,7%	92,3%
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,2%	1,5%	1,9%	2,1%	2,4%
Totalavkastning	6,5%	4,3%	6,7%	9,6%	8,1%

*) Från och med 2016 beräknas kapitalbasen enligt Solvens II regelverket.

Resultaträkning Koncernen

Tkr	Noter	2016	2015
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieintäkter, f.e.r.			
Premieinkomst	3	833 068	782 380
Premier för avgiven återförsäkring		-59 946	-63 115
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-22 601	-21 787
		750 521	697 478
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	36 014	24 962
Försäkringsersättningar, f.e.r.			
<i>Utbetalda försäkringsersättningar</i>			
Före avgiven återförsäkring	5	-538 370	-500 947
Återförsäkrares andel		30 518	41 256
<i>Förändring i Avsättning för oreglerade skador, f.e.r.</i>			
Före avgiven återförsäkring		-41 987	13 598
Återförsäkrares andel		-49 227	-31 831
		-599 066	-477 924
Driftskostnader	6	-141 769	-122 449
Övriga tekniska kostnader	7	-6 867	-2 653
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		38 833	119 414
Återbäring och rabatter		-61 232	-55 960
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		-22 399	63 454
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-22 399	63 454
Finansrörelsen			
Kapitalavkastning, intäkter	8, 11	193 589	111 188
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9, 11	130 067	91 687
Kapitalavkastning, kostnader	10, 11	-54 115	-34 659
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9, 11	-1 500	-24 297
Finansrörelsens resultat före överföring av kapitalavkastning till försäkringsrörelsen		268 041	143 919
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-36 014	-24 962
Finansrörelsens resultat		232 027	118 957
Övriga intäkter	12	82 222	78 935
Övriga kostnader	12	-86 175	-79 994
		-3 953	-1 059
Resultat före skatt		205 675	181 352
Skatt på årets resultat	13	-47 074	-42 289
ÅRETS RESULTAT		158 601	139 063

Rapport över totalresultatet

Tkr	2016	2015
Årets resultat	158 601	139 063
Övrigt totalresultat	-	-
SUMMA TOTALRESULTAT FÖR ÅRET	158 601	139 063

Resultaträkning Moderbolaget

Tkr	Noter	2016	2015
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieintäkter, f.e.r.			
Premieinkomst	3	833 068	782 380
Premier för avgiven återförsäkring		-59 946	-63 115
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-22 601	-21 787
		750 521	697 478
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	36 014	24 962
Försäkringersättningar, f.e.r.			
<i>Utbetalda försäkringersättningar</i>			
Före avgiven återförsäkring	5	-537 838	-500 415
Återförsäkrares andel		30 518	41 256
<i>Förändring i Avsättning för oreglerade skador, f.e.r.</i>			
Före avgiven återförsäkring		-41 987	13 598
Återförsäkrares andel		-49 227	-31 831
		-598 534	-477 392
Driftkostnader	6	-141 031	-121 711
Övriga tekniska kostnader	7	-6 867	-2 653
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		40 103	120 684
Återbäring och rabatter		-61 232	-55 960
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		-21 129	64 724
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-21 129	64 724
Finansrörelsen			
Kapitalavkastning, intäkter	8, 11	192 183	128 686
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9, 11	125 867	91 687
Kapitalavkastning, kostnader	10, 11	-54 103	-37 147
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9, 11	-	-19 597
Finansrörelsens resultat före överföring av kapitalavkastning till försäkringsrörelsen		263 947	163 629
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-36 014	-24 962
Finansrörelsens resultat		227 933	138 667
Övriga intäkter	12	82 222	78 935
Övriga kostnader	12	-85 635	-79 454
		-3 413	-519
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		203 391	202 872
Bokslutsdispositioner			
Avsättning till säkerhetsreserv		-41 500	26 000
Avsättning till periodiseringsfond	25	1 000	-18 000
		-40 500	8 000
Resultat före skatt		162 891	210 872
Skatt på årets resultat	13	-37 389	-44 026
ÅRETS RESULTAT		125 502	166 846

Rapport över totalresultatet

Tkr	2016	2015
Årets resultat	125 502	166 846
Övrigt totalresultat	-	-
SUMMA TOTALRESULTAT FÖR ÅRET	125 502	166 846

Resultatanalys Moderbolaget

Tkr	Direkt försäkring av svenska risker							Mottagen återförsäkring
	Totalt	Sjuk- och olycksfall	Hem, Villa och Fritidshus	Lantbruk, Företag, Fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt försäkring	
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT								
Premieintäkt, f.e.r. (not 1 och not 4)	750 521	28 156	171 002	147 408	217 066	143 660	707 292	43 229
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	36 014	2 002	2 217	1 986	2 008	16 725	24 938	11 076
Försäkringsersättningar, f.e.r. (not 2 och not 4)	-598 534	-24 711	-149 871	-109 720	-158 490	-120 330	-563 122	-35 412
Återbäring och rabatter (not 3)	-61 232	-4 467	-22 908	-4 921	-17 688	-11 248	-61 232	-
Driftskostnader, f.e.r.	-141 031	-7 090	-38 306	-39 006	-29 902	-26 349	-140 653	-378
Övriga tekniska kostnader	-6 867	-	-	-	-	-6 867	-6 867	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-21 129	-6 110	-37 866	-4 254	12 993	-4 409	-39 646	18 514
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat föregående år	64 724	-1 073	-6 651	39 839	8 198	9 279	49 592	15 131
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat brutto	51 469	613	-4 865	3 528	3 462	44 428	47 166	4 303
Återförsäkrares andel	-44 876	11	-32	-2 862	-268	-41 725	-44 876	-
Avvecklingsresultat, f.e.r.	6 593	624	-4 897	666	3 194	2 703	2 290	4 303
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	357 021	13 989	89 530	74 771	102 023	75 067	355 381	1 639
Avsättning för oreglerade skador	1 410 057	105 116	82 619	94 451	39 521	632 218	953 925	456 132
Avsättning för återbäring och rabatter	764	-	151	962	-	-	1 113	-349
Summa försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring	1 767 842	119 105	172 300	170 184	141 544	707 286	1 310 419	457 422
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar								
Avsättning för oreglerade skador	259 617	102	263	10 572	1 054	247 626	259 617	-
NOT 1								
Premieintäkt, f.e.r.	750 521	28 156	171 002	147 408	217 066	143 660	707 292	43 229
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	833 068	30 476	184 582	185 656	226 028	163 041	789 783	43 285
Premier för avgiven återförsäkring	-59 946	-761	-8 084	-33 692	-1 870	-15 539	-59 946	-
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-22 601	-1 559	-5 496	-4 556	-7 092	-3 842	-22 545	-56
NOT 2								
Försäkringsersättningar, f.e.r.	-598 534	-24 711	-149 871	-109 720	-158 490	-120 330	-563 122	-35 412
Utbetalda försäkringsersättningar								
Före avgiven återförsäkring	-537 838	-22 270	-139 690	-88 655	-157 683	-104 586	-512 884	-24 954
Återförsäkrares andel	30 518	-	93	2 307	624	27 494	30 518	-
Förändring i avsättning för oreglerade skador, f.e.r.								
Före avgiven återförsäkring	-41 987	-2 480	-10 412	-28 776	-1 560	11 699	-31 529	-10 569
Återförsäkrares andel	-49 227	39	138	5 404	129	-54 936	-49 226	-
NOT 3								
Återbäring och rabatter	-61 232	-4 467	-22 907	-4 921	-17 688	-11 248	-61 232	-
Återbäring	-	-	-	-	-	-	-	-
Rabatter	-61 232	-4 467	-22 908	-4 921	-17 688	-11 248	-61 232	-

Rapport över finansiell ställning för Koncernen

Tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastighet	14	229 852	115 647
Rörelsefastighet	14	69 643	71 487
Aktier och andelar i intresseföretag	17	7 530	8 912
Aktier och andelar	18, 20	2 348 201	2 026 115
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19, 20	1 274 830	1 360 232
Derivat	20	–	10 020
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		481	341
		3 930 537	3 592 754
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	27	259 617	308 843
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	21	235 938	223 691
Fordringar avseende återförsäkring		21 366	30 219
Övriga fordringar		45 584	41 477
		302 888	295 357
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	22	1 479	2 886
Likvida medel		122 751	168 224
		124 230	171 110
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	23	20	31
Förutbetalda anskaffningskostnader	24	5 816	6 509
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		33 147	34 036
		38 983	40 576
SUMMA TILLGÅNGAR		4 656 255	4 408 640
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Reserver		601 320	630 620
Balanserade vinstmedel		1 541 558	1 373 194
Årets resultat		158 601	139 063
		2 301 479	2 142 877
Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	26	357 021	334 420
Oreglerade skador	27	1 410 057	1 368 069
Återbäring och rabatter	28	764	764
		1 767 842	1 703 253
Avsättning för andra risker och kostnader			
Pensioner och liknande förpliktelser	29	13 251	14 346
Skatter	30	370 213	351 830
Övriga avsättningar		1 839	2 104
		385 303	368 280
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		31 892	33 032
Skulder avseende återförsäkring		3 444	13 075
Övriga skulder	31	53 214	42 006
		88 550	88 113
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	113 081	106 117
		113 081	106 117
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 656 255	4 408 640

Balansräkning för Moderbolaget

Tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Placeringsstillgångar			
Byggnader och mark	14	268 152	156 647
<i>Placeringar i koncern- och intresseföretag</i>			
Aktier och andelar i koncernföretag	15	29 038	29 038
Lån till koncernföretag	16	18 000	18 000
Aktier och andelar i intresseföretag	17	7 530	8 912
<i>Andra finansiella placeringsstillgångar</i>			
Aktier och andelar	18, 20	2 348 201	2 026 115
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19, 20	1 274 830	1 360 232
Derivat	20	-	10 020
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		481	341
		3 946 232	3 609 305
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	27	259 617	308 843
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	21	235 938	223 691
Fordringar avseende återförsäkring		21 366	30 219
Övriga fordringar		45 575	41 477
		302 879	295 357
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	22	1 479	2 886
Kassa och bank		117 144	163 278
		118 623	166 164
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	23	20	31
Förutbetalda anskaffningskostnader	24	5 816	6 509
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		33 115	34 004
		38 951	40 544
SUMMA TILLGÅNGAR		4 666 302	4 420 213
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Reservfond		8 175	8 175
Balanserat resultat		1 539 104	1 372 258
Årets resultat		125 502	166 846
		1 672 781	1 547 279
Obeskattade reserver			
Utgjänningsfond		23 413	23 413
Säkerhetsreserv		734 736	693 236
Periodiseringsfond	25	58 800	59 800
		816 949	776 449
Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	26	357 021	334 420
Oreglerade skador	27	1 410 057	1 368 069
Återbäring och rabatter	28	764	764
		1 767 842	1 703 253

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Balansräkning för Moderbolaget

Fortsättning från föregående sida.

Tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
Avsättning för andra risker och kostnader			
Pensioner och liknande förpliktelser	29	13 251	14 346
Skatter	30	192 721	183 567
Övriga avsättningar		1 839	2 104
		207 811	200 017
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		31 892	33 032
Skulder avseende återförsäkring		3 444	13 075
Övriga skulder	31	53 014	41 806
		88 350	87 913
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	112 569	105 302
		112 569	105 302
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 666 302	4 420 213

Rapport över förändringar i eget kapital, Koncernen

Tkr				Summa eget kapital
	Reserver	Balanserad vinst/förlust	Årets resultat	
Ingående balans 2015-01-01	544 875	1 278 710	180 229	2 003 814
Omföring föregående års resultat	-	180 229	-180 229	-
Förändring av reserver*	85 745	-85 745		-
Totalt resultat				
Årets resultat			139 063	139 063
Övrigt totalresultat		-	-	-
Summa totalresultat		-	139 063	139 063
Utgående balans 2015-12-31	630 620	1 373 194	139 063	2 142 877
Ingående balans 2016-01-01	630 620	1 373 194	139 063	2 142 877
Omföring föregående års resultat	-	139 063	-139 063	-
Förändring av reserver*	-29 300	29 300		-
Totalt resultat				
Årets resultat			158 601	158 601
Övrigt totalresultat		-	-	-
Summa totalresultat		-	158 601	158 601
Transaktioner med ägare		-	-	-
Utgående balans 2016-12-31	601 320	1 541 558	158 601	2 301 479

*Förändring av obeskattade reserver, bokslutsdispositioner i Modern och justeringar för Fabriken 7, 9 och 10.

Rapport över förändringar i eget kapital, Moderbolaget

Tkr	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Reservfond	Balanserad vinst/förlust	Årets resultat	
Ingående balans 2015-01-01	8 175	1 277 895	94 363	1 380 433
Omföring föregående års resultat	-	94 363	-94 363	-
Totalt resultat				
Årets resultat			166 846	166 846
Övrigt totalresultat		-	-	-
Summa totalresultat		-	166 846	166 846
Transaktioner med ägare		-	-	-
Utgående balans 2015-12-31	8 175	1 372 258	166 846	1 547 279
Ingående balans 2016-01-01	8 175	1 372 258	166 846	1 547 279
Omföring föregående års resultat	-	166 846	-166 846	-
Totalt resultat				
Årets resultat			125 502	125 502
Övrigt totalresultat		-	-	-
Summa totalresultat		-	125 502	125 502
Transaktioner med ägare		-	-	-
Utgående balans 2016-12-31	8 175	1 539 104	125 502	1 672 781

Kassaflödesanalys

KONCERNEN	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Försäkringsverksamheten				
Inbetalda premier	824 050	781 473	824 050	781 473
Utbetalda skador	-549 580	-496 029	-549 580	-496 029
Utbetalningar avseende driftskostnader	-130 332	-122 994	-130 332	-122 994
Rabatter	-63 688	-58 360	-63 688	-58 360
Återförsäkrares andel av				
Inbetalda premier	-59 946	-63 115	-59 946	-63 115
Utbetalda skador	40 049	37 828	40 049	37 828
Placeringsverksamheten				
Erhållna utdelningar på aktier och liknande värdepapper	41 135	36 063	41 135	36 063
Erhållna räntebetalningar på räntebärande värdepapper	14 640	13 642	15 180	14 137
Realiserade vinster på placeringstillgångar (netto)	81 873	34 966	81 873	34 966
Nettoinvesteringar i placeringsverksamheten				
Aktier	-201 051	-191 614	-201 051	-191 614
Räntebärande	99 411	-74 511	99 411	-74 511
Utlåning till kreditinstitut	-	70 000	-	70 000
Derivat	10 000	-	10 000	-
Fastigheter	-109 406	-8 447	-109 406	-8 447
Skulder till kreditinstitut	-	-25 504	-	-25 504
Kassaflöde från fastighetsförvaltning (netto)	-303	1 813	-1 781	-750
Övrigt kassaflöde från den löpande verksamheten	-15 704	12 216	-15 704	12 216
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	-18 852	-52 573	-19 790	-54 641
Betalda räntor	-27	-113	-27	-113
Betalda skatter	-26 595	69	-26 317	291
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-45 474	-52 617	-46 134	-54 463
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	1 387
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-	-	-	1 387
Kassaflöde i samband med beståndsoverlåtelse 2014-12-30				
Årets kassaflöde	-45 474	-52 617	-46 134	-53 076
Kassa och bank				
Kassa och bank vid årets början	168 225	220 842	163 278	216 354
Kassa och bank vid årets slut	122 751	168 225	117 144	163 278
Förändring kassa och bank	-45 474	-52 617	-46 134	-53 076

Noter till finansiella rapporter

Årsredovisningen aues per den 31 december 2016 och auser Länsförsäkringar Västerbotten, org.nr. 594001-3161, med säte i Umeå. Adressen till huvudkontoret är Nygatan 19, 901 04 Umeå.

Not 1 Redovisningsprinciper

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper. Om inte annat anges, avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget. Redovisningen presenteras i svenska kronor och samtliga beloppsuppgifter anges i tusental kronor (tkr) om inget annat anges.

Överensstämmelse med normgivning och lag

De finansiella rapporterna och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med av EU antagna internationella redovisningsstandarder International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee (IFRIC), såsom de antagits av EU. Därutöver tillämpas också Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2015:12 inklusive ändringsföreskrifter samt rekommendation RFR 1. Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser. Ledningens uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av försäkringstekniska avsättningar har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2, där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

Nya och ändrade standarder och tolkningar

Nya och ändrade standarder och tolkningar som trätt i kraft bedöms inte haft någon väsentlig inverkan på Bolagets finansiella rapporter 2016.

Ändringar i RFR 2 Redovisning för juridiska personer som har trätt i kraft och gäller för räkenskapsåret 2016 avser följande områden: För IAS 19 Ersättningar till anställda har hänvisning till RedR4 Redovisning av pensions-skuld och pensionskostnad tagits bort och reglerna har istället införts i RFR 2. Tillämpning av Tryggandelagens bestämmelser är fortsatt en förutsättning för skattemässig avdragsrätt och reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda planer behöver inte tillämpas i juridisk person. Istället kan förenklingsregler tillämpas. När förenklingsregler tillämpas, ska upplysningar lämnas som är relevanta för förståelse av företagets resultat och ställning, och information ska lämnas som ger underlag för att bedöma pensionsplanerna och de finansiella effekter de innebär. Vägledning ska i tillämpliga fall hämtas från IAS 19.

Nya och ändrade standarder och tolkningar som ännu ej trätt i kraft

Vid upprättandet av Bolagets finansiella rapporter per 31 december 2016 finns det standarder och tolkningar som publicerats av International Accounting Standards Board (IASB) men ännu inte trätt i kraft. Nedan beskrivs de nya och ändrade standarder och tolkningar som bedöms få påverkan på Bolagets finansiella rapporter den period de tillämpas för första gången.

IFRS 9 Finansiella instrument utfärdades den 24 juli 2014 och ska ersätta

IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden är utgiven i faser där den version som gavs ut i juli 2014 ersätter alla de tidigare versionerna. IFRS 9 innehåller nya principer för hur finansiella tillgångar ska klassificeras och värderas, för nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar samt för säkringsredovisning. Avgörande för i vilken värderingskategori en finansiell tillgång hänförs sig till avgörs av dels företagets syfte med innehavet av tillgången (det vill säga företagets "affärsmodell") dels den finansiella tillgångens kontraktssenliga kassaflöden. Den nya standarden innehåller nya regler för nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som innebär att den tidigare "incurred loss-metoden" ersätts av en ny så kallad "expected loss-metod". Syftet med de nya reglerna för säkringsredovisning är att företagets riskhantering ska avspeglas i redovisningen. Standarden innebär utökade möjligheter att säkra riskkomponenter i icke-finansiella poster samt att fler typer av instrument kan ingå i en säkringsrelation. Vidare finns det kvantitativa kravet på effektivitet inte längre kvar. IFRS 9 är tillämplig på räkenskapsår som börjar 1 januari 2018 och den är ännu inte antagen av EU.

IFRS 15 Revenue from contracts with customer utfärdades den 28 maj 2014 och ska ersätta IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. IFRS 15 innebär en modell för intäktsredovisning för nästan alla inkomster som uppkommer genom avtal med kunder, med undantag för leasingavtal, finansiella instrument och försäkringsavtal. Däremot om delar i ett försäkringskontrakt måste särskiljas eller bedöms vara ett investeringskontrakt i sin helhet är den tillämplig för delar som bedöms utgöra en tjänst. Grundprincipen för intäktsredovisning enligt IFRS 15 är att ett företag ska redovisa en intäkt på det sätt som återspeglar överföringen av den utlovade varan eller tjänsten till kunden, till det belopp som företaget förväntar sig rätt att erhålla i utbyte mot varan eller tjänsten. En intäkt redovisas då kunden erhåller kontroll över varan eller tjänsten. Det finns betydligt mer vägledning i IFRS 15 för specifika områden och upplysningskraven är omfattande. IFRS 15 är tillämplig för räkenskapsår som börjar 1 januari 2018 eller senare med tidigare tillämpning är tillåtet.

IASB håller på att färdigställa en standard om redovisning och värdering av försäkringsavtal (IFRS 17) som förväntas publiceras i början på 2017. Länsförsäkringar Västerbotten följer noga hur arbetet med detta fortskrider för att bedöma hur det kommer att påverka oss, särskilt hur standarden ska tillämpas i juridisk person och hur förstagångstillämpningen ska koordineras med den för IFRS 9.

Transaktioner i utländsk valuta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer som bolagen bedriver sin verksamhet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt förmedlad liv- och bankaffär. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar. Orealiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom Eget fritt kapital under rubriken Balanserade vinstmedel.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på medelvärde av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. Använda räntesatser utgörs av medelvärde för en femårig statsobligation de senaste fem åren +1 procentenhet för olycksfalls- och trafikaffär samt av medelvärde för 90-dagars statsskuldsväxlar under året +2 procentenhet för övrig affär.

KONSOLIDERINGSPRINCIPER

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterbolag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder och ansvarsförbindelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till förvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och ansvarsförbindelser. Anskaffningsvärdet för dotterbolagsaktierna respektive rörelsen utgörs av summan av de verkliga värdena per förvärvsdagen för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder och för emitterade eget kapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna. Förvärvsrelaterade kostnader vid rörelseförvärv redovisas enligt IFRS 3 som kostnader i resultaträkningen i de perioder då de uppkommer och tjänsterna erhålls. Vid rörelseförvärv där anskaffningskostnaden överstiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt ansvarsförbindelser, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ redovisas denna direkt i resultaträkningen.

Dotterbolagens finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Intresseföretag

Intresseföretag är företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen. Vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och innehav utan bestämmande inflytande justerat för avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade överrespektive undervärden.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och ägarföretagets andel av det verkliga värdet netto av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, samt koncernbidrag elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

INTÄKTER

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal

Dessa intäkter behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Länsförsäkringar Västerbotten erbjuder och förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter och kostnader. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Intäkter från fastighetsförsäljning

Intäkt av fastighetsförsäljningar redovisas normalt på tillträdesdagen, såvida inte risker och förmåner övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle. Om risker och förmåner förknippade med tillgången (det vill säga kontrollen över den) har övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle än tillträdestidpunkten, intäktsredovisas fastighetsförsäljningen vid denna tidigare tidpunkt. Vid bedömningen av redovisningstidpunkt beaktas vad som avtalats mellan parterna beträffande risker och förmåner samt engagemang i den löpande förvaltningen. Därutöver beaktas omständigheter som kan påverka affärens utgång vilka ligger utanför säljarens och/eller köparens kontroll.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen när Länsförsäkringar Västerbotten blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörs-skulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger. Detta gäller även då faktura ännu inte mottagits. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto. För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderas till verkligt värde, redovisas faktiska ränteintäkter och räntekostnader.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen, består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader, till exempel courtage för dessa instrument, kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader. Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori, se not 20.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Länsförsäkringar Västerbotten förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i noterade aktier, såsom till exempel

Länsförsäkringar AB, ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Västerbotten alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen förutom när redovisningslagstiftningen inte medger detta. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern- och intresseföretag samt av obligationer och räntebärande värdepapper.

Alla derivat klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS 39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen. Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov provas regelbundet. Bolaget har inga finansiella instrument som omfattas av kvittningsrätt.

Redovisning av affärshändelser

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Anskaffningsvärdet för placeringstillgångar är exklusive transaktionskostnader avseende finansiella instrument. Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas i balansräkningen på affärsdagen. Ej likviderade affärer per balansdagen redovisas som fordran respektive skuld till motparten under övriga fordringar eller övriga skulder. Köp och försäljningar av byggnader och mark redovisas i balansräkningen på tillträdesdagen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderas om det finns objektiva indikationer att lån eller fordringar är i behov av nedskrivningar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden. Alla derivat med negativa marknadsvärden klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektiva ränta som beräknades när skulden togs upp.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser

representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Verkligt värde på finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad utgörs i balansräkningen av derivat och onoterade aktieinnehav.

Länsförsäkringar Västerbottens innehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Verkligt värde på derivat som inte är noterade på en aktiv marknad fastställs genom en användning av värderingsmodeller som är etablerade på marknaden. Värdena tillhandahålls i allmänhet av motparten till derivatet, som är högt ratade svenska finansiella institut.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument, som värderas till verkligt värde över resultaträkningen, redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader beroende på om värdeförändringen är positiv eller negativ.

ÖVRIGA TILLGÅNGAR

Rörelsefastigheter

Länsförsäkringar Västerbotten redovisar rörelsefastigheter till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. Länsförsäkringar Västerbotten har valt att värdera rörelsefastigheten till dess verkliga värde vid övergångstidpunkten (2013-01-01) och att använda detta verkliga värde som antaget anskaffningsvärde per denna tidpunkt. Det antagna anskaffningsvärdet är fördelat på komponenter vid övergångstidpunkten och kvarvarande avskrivningstider för respektive komponent är fastställt. Rörelsefastigheter redovisas i balansräkningen för koncernen och avskrivningar redovisas i resultaträkningen under posten Driftkostnader.

Rörelsefastigheterna skrivs av enligt reglerna för komponentavskrivning. Detta innebär att fastigheternas anskaffningsvärde delas upp i ett antal komponenter som skrivs av under olika förväntade nyttjandeperioder. Rörelsefastigheternas uppdelning i komponenter har huvudindelningen byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 20–100 år för dessa komponenter.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats som ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

▪ Markanläggning	20 år
▪ Stomme	100 år
▪ Yttertak	40 år
▪ Fasad	50 år
▪ Fönster	50 år
▪ Badrum/Våtrum	40 år
▪ Lägenheter	25 år
▪ Stammar	50 år
▪ Hissar	40 år

Tillämpad avskrivningsmetod och bedömd nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny

komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbyte. Reparationer kostnadsförs löpande.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/ eller avkastning genom värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Extern värdering sker normalt var tredje år. Åren där emellan värderas fastigheterna internt enligt samma metod som externa värderare använder i sina kassaflödesanalyser, se not 14. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlätas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp. Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Kostnader som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att kostnaden uppkommer.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Länsförsäkringar Västerbotten till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Beräknade nyttjandeperioder på inventarier och installationer är fem år. Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar

Materiella och immateriella tillgångar (med undantag för tillgångar för försäljning och avyttringsgrupper samt förvaltningsfastigheter) prövas för nedskrivning enligt IAS 36. En nedskrivning redovisas när en tillgång eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde (med avdrag för försäljningskostnader) och tillgångens nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. Om det inte går att fastställa väsentligen

oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska tillgångarna vid provning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden (en kassagenererande enhet).

För goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod eller som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. För andra tillgångar görs en beräkning om det finns en indikation på att nedskrivningsbehov föreligger. En nedskrivning belastar resultaträkningen. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet (grupp av enheter) fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten (gruppen av enheter).

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. Under räkenskapsåret har ingen nedskrivning av materiella tillgångar skett.

REDOVISNING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Västerbotten tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Samtliga Länsförsäkringar Västerbottens försäkringskontrakt har bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4. Detta innebär inte någon förändring jämfört med tidigare redovisning.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid samt att korrigering görs utifrån ett antagande om viss annullation i terminspremierna.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar, skaderegleringskostnader och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador och avsättning för återbäring och rabatter. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker, nivåttillägg. Denna bedömning innefattar bland annat uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåttillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Från och med 2016-01-01 så diskonterar bolaget sina avsättningar för oreglerade skador inkl skadelivräntor. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av redovisat resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Återbäring och rabatter

Återbäring lämnas år då resultatet medger detta. Bolagets styrelse beslutar vid varje enskilt tillfälle om förutsättningarna för återbäring. Utbetalning sker alltid period efter bokslutstillfället och redovisas i balansräkningen som skuld under rubriken försäkringstekniska avsättningar. Rabatter som inte är riskrelaterade och återbäring redovisas i resultaträkningen under rubriken "Återbäring och rabatter". I noten 3 till resultatanalysen framgår fördelning mellan återbäring och rabatter.

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna provas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats med diskontering. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen. Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otill-

räklighet som iakttas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Avgiven återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnads-posten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Avskrivningstiden för aktiverade anskaffningskostnader är tolv månader.

ANDRA REDOVISNINGSPRINCIPER AV BETYDELSE

Avsättningar och ansvarsförbindelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Västerbotten ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Bolaget intäktar därför ej ersättning motsvarande 80 procent av befarade kreditförluster.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Företagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryg-gade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för företagets anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Företaget har dock gjort bedömningen att UFR 10 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämplig även för företagets pensionsplan. Företaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför i enlighet med UFR 10 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

En avsättning för förväntade kostnader för vinstandels- och bonus-betalningar redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Anställda i Länsförsäkringar Västerbotten födda 1955 eller tidigare, har enligt kollektivavtal rätt att gå i pension vid 62–65 års ålder. De som väljer att utnyttja denna möjlighet får för tiden mellan vald och ordinarie pensions-ålder en ersättning från arbetsgivaren med maximalt 65 procent av slut-lönen. För ytterligare upplysningar se not 29.

MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderbolaget följer som huvudregel IFRS och de redovisningsprinciper som tillämpas i koncernredovisningen. Moderbolaget behöver därutöver beakta och upprätta årsredovisning i enlighet med Lag (1995:1560) om årsredo-visning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2015:12 med ändringsföreskrifter samt rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer, utgiven av Rådet för finansiell rapportering. Moderbolagets årsredovisning är därför upprättad enligt IFRS så långt det är förenligt med ÅRFL, RFR 2 och Finansinspektionens före-skrifter. De mest väsentliga principiella avvikelserna mellan moderbolagets redovisning och koncernens redovisningsprinciper redovisas nedan.

Fastigheter

Samtliga fastigheter redovisas till verkligt värde och inga avskrivningar sker i redovisningen.

Dotterföretag och intresseföretag

Andelar i dotter- och intresseföretag redovisas enligt anskaffningsvärde-metoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förut-sättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Utdelningar som överstiger dessa intjänade vinstmedel betraktas som en återbetalning av investeringen och reducerar andelens redovisade värde. Prövning för nedskrivning av andelarnas värde görs när en indikation finns på att värdet minskat.

Obeskattade reserver

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas i moderbolaget inte den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till de obeskattade reserverna. Dessa redovisas således med bruttobeloppet i balansräkningen och resultaträkningen.

Koncernbidrag

Redovisning sker i enlighet med huvudregeln i RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Koncernbidrag som är att jämställa med en utdelning redovisas som utdelning i resultaträkningen. Lämnade koncernbidrag som är att jämställa med aktieägartillskott redovisas som investering i aktier i dotter-företag och erhållna koncernbidrag som utdelning.

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Västerbotten. Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

MÅL, PRINCIPER OCH METODER FÖR BOLAGETS RISKHANTERING

Syftet med Länsförsäkringar Västerbottens riskhanteringsarbete är att identifiera, mäta och styra väsentliga risker som företaget är exponerat för både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att det finns en betryggande solvens i förhållande till riskerna. Länsförsäkringar Västerbottens sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer.

Ansvar för bolagets riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om de övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, försäkringstekniska riktlinjer, riskpolicy, riktlinjer för kapitalförvaltningen och skuldtäckningspolicy. Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter.

Arbetsordningen för styrelsen finns beskrivet i ett särskilt styrdokument. Styrelsen i Länsförsäkringar Västerbotten har beslutat att ej införa ett separat revisionsutskott utan valt att i stället hantera detta ansvarsområde i styrelsen som helhet.

Styrelsen granskar och kvalitetssäkrar bolagets interna styrning vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning.

Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förfogande. Internrevisorerna ska medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen.

I bolagets operativa riskorganisation finns förutom vd, en riskkontrollansvarig, en complianceansvarig och en kreditkommitté. Bolagets riskkontrollansvarige ansvarar för att identifiera och beskriva bolagets olika riskområden. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen och bolagets complianceansvarig, ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna ska hanteras. Riskkontrollansvarig har även till uppgift att regelbundet rapportera om den löpande riskhanteringen till vd, styrelse och Finansinspektionen.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevanden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar regelbundet till vd och styrelse. Bolagets kreditkommitté har till uppgift att bedöma risker i kreditverksamheten för den förmedlade bankaffären.

Bolaget har därutöver en säkerhetsansvarig som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor, samt ett väl fungerande miljöledningssystem, vars syften är att hantera och begränsa bolagets risktagande inom dessa områden.

Säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom Länsförsäkringar AB samt andra bolag i länsförsäkringsgruppen.

Rapportering av risk

Bolaget mäter risk utifrån en Solvens 2 baserad riskmodell. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper: försäkringsrisk, marknadsrisk, livförsäkringsrisk, operativ risk och motpartsrisk, risken att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser. Bolagets styrelse får en riskrapport fyra gånger per år där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats.

Bolaget är styrt av en mängd legala krav. Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget till Finansinspektionen uppgifter om bland annat kapitalbas och kapitalkvot. Rapporteringen för 2016-12-31 visade en kapitalbas på 2 537 MSEK och en kapitalkvot på 222 procent. Till Finansinspektionen rapporterar bolaget även utfallet av ERSA, som är en framåtblickande analys av bolagets egna risker.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker består av premierisk, reservrisk, katastrofrisk och livförsäkringsrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Premierisk

Premierisken är risken för förluster på grund av att det kommande årets skador blir större än förväntat, dvs skade- och driftskostnaderna täcks inte av premieintäkter. Premierisken innehåller dels en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal tillsammans med den under nästa år intjänade premien på årets försäljning kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att löpa på nästa räkenskapsår.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för förluster till följd av negativt utfall vid avveckling av avsättningarna för oreglerade skador. Det totala åtagande för pågående försäkringar samt för oreglerade skador uppgår till 1 508 (1 394) Mkr. Uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna är förknippad med osäkerhet om vad skadorna, kanske flera år framåt i tiden, kan komma att kosta. Osäkerheten är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid. Detta är särskilt märkbart inom trafik- och olycksfallförsäkring, vilket är en relativt stor del av bolagets avsättning för oreglerade skador, 44,7 (46,2) procent netto. Från och med 2016 redovisar bolaget diskonterade avsättningar för oreglerade skador i både trafik- och olycksfallsaffären. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna.

Katastrofrisk

Länsförsäkringar Västerbottens verksamhetsområde är Västerbottens län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Genom det i avsnittet nedan beskrivna interna riskutbytet är Länsförsäkringar Västerbotten både skyddat mot och exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp om högst 15 procent av bolagets konsolideringskapital minskat med värdet på aktier i Länsförsäkringar AB. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Livförsäkringsrisk

I samband med överlåtelsen av avvecklingsaffären inom trafik mottog även Länsförsäkringar Västerbotten livränterörelse. Livränterörelse är klassificerad som övrig livaffär och livräntor betalas i normalfallet ut livsvarigt varför bolaget exponeras mot långlevnadsrisk.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafik.

För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Länsförsäkringar Västerbotten upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år och fastställs av bolagets ledning. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden. I riktlinjerna fastställs det inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. Alla sakförsäkringskontrakt löper på

högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsförsäkringsbolagen i länsförsäkringsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen – per riskslag – fastställda självbehåll, per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB. De fastställda andelar som fördelas ut beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser. Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Det externa katastrofskyddet har under året begränsats till 8 mdr totalt för de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans. Katastrofskydd för verksamhetsåret 2017 kommer att vara oförändrat. För katastrofskador som överstiger 8 mdr kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare cirka 4 mdr kronor. Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk och ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken "Operativa risker".

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för

inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs minst två gånger per år.

Trafikförsäkringsföreningen, TFF

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Känslighetsanalys, teckningsrisken (Tkr)

		Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
1% förändring i totalkostnadsprocent	+/-	7 408	5 779
1% förändring i premienivån	+/-	8 331	6 498
1% förändring i skadefrekvens	+/-	5 991	4 673
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	+/-	5 993	4 674

Skadekostnad före återförsäkring (Mkr)

Skadeår	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Uppskattad skadekostnad:												
- I slutet av skadeåret	331,6	330,0	375,6	361,4	378,3	426,7	393,3	479,2	469,7	488,3	553,5	
- ett år senare	335,5	324,1	376,6	356,9	380,0	437,4	398,5	475,5	456,8	489,6		
- två år senare	332,6	321,8	368,9	345,7	382,5	431,2	387,8	461,6	441,4			
- tre år senare	320,0	312,8	365,2	342,4	378,9	425,8	379,5	458,4				
- fyra år senare	314,8	308,8	359,8	344,5	378,2	425,7	376,2					
- fem år senare	312,8	310,2	356,8	344,9	367,7	423,6						
- sex år senare	307,3	300,2	350,0	339,5	360,4							
- sju år senare	302,7	295,2	346,8	334,9								
- åtta år senare	301,6	299,4	337,3									
- nio år senare	301,6	295,3										
- tio år senare	294,8											
Nuvarande skattning av total skadekostnad	294,8	295,3	337,3	334,9	360,4	423,6	376,2	458,4	441,4	489,6	553,5	
Totalt utbetalt	254,0	251,6	296,9	287,5	313,2	368,1	320,4	394,9	363,9	366,0	255,9	
Summa kvarstående skadekostnad	40,8	43,7	40,4	47,4	47,2	55,5	55,8	63,5	77,5	123,6	297,6	893,0
Avsättning avseende skadeår 2005 och tidigare												267,8
Avsättning för skadelivräntor												209,4
Avsättning skadebehandlingsreserv												39,8
Total avsättning upptagen i balansräkningen												1410,0

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen på föregående sida visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2006–2016 före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen. Den nedre delen av tabellen visar uppskattad skadekostnad respektive år och nuvarande skattning av skadekostnaden.

Finansiell risk

Länsförsäkringar Västerbotten är exponerat mot en rad olika finansiella risker genom sina finansiella tillgångar, återförsäkringstillgångar och försäkringsskulder. Den huvudsakliga finansiella risken är främst att investeringarna inte uppgår till samma summa som åtaganden för försäkringsavtal. De viktigaste riskkomponenterna är marknadsrisk, motpartsrisk (kreditrisk) och likviditetsrisk. I detta avsnitt kommer känsligheten att presenteras genom olika känslighetsanalyser.

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser. Länsförsäkringar Västerbotten har ett regelverk, en policy för kapitalförvaltning och en placeringsriktlinje, för hur bolaget ska placera tillgångarna och till vilken risk detta får göras. Dokumenten revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet. Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och likviditet.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt har bolaget en aktieexponering på 2 355,7 Mkr, exklusive aktier i helägda dotterbolag. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i Länsförsäkringar AB, svenska noterade aktier, utländska noterade aktier och aktie- och indexfonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner, samt på flera olika förvaltare minskar den totala aktiekursrisken.

Känslighetsanalys aktiekursrisk

Inverkan på resultat före skatt vid 10 procent nedgång i aktiekurser är minus 235,6 Mkr.

Valutakursrisk

Exponeringen mot utländsk valuta förekommer i utländska aktier och fonder, till ett sammanlagt netto värde av 429,2 Mkr.

Känslighetsanalys valutakursrisk

Inverkan på resultat före skatt vid 10 procent nedgång i valutakurser är minus 42,9 Mkr.

Ränterisk

Placeringar i räntebärande värdepapper samt utlåning till kreditinstitut uppgår totalt till 1 274,8 Mkr. Bolagets ränteportfölj består huvudsakligen av företagsobligationer, bostadsobligationer, realränteobligationer och fast-ränteplaceringar. Värdepapperens emittenter kommer från Sverige, Europa och Nordamerika.

Känslighetsanalys ränterisk

Från och med 2016 diskonterar Länsförsäkringar Västerbotten sina försäkringstekniska avsättningar. Det här medför att det finns en ränterisk både i de försäkringstekniska avsättningarna och i räntebärande tillgångar. Vid en procentenhets ränteuppgång av diskonteringsräntan (se not 39) skulle avsättningsbehovet minska med 100 Mkr. Vid en procentenhets ränteuppgång är inverkan på resultat för räntebärande tillgångar före skatt minus 25 Mkr (enligt prognosverktyget LISA).

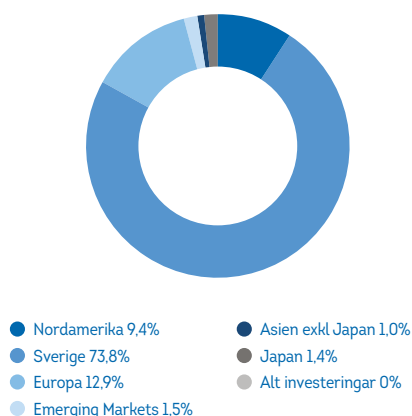
Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är risken för förluster till följd av att placeringstillgångar inte är väl diversifierade. Bolagets strävan är att ha en väl diversifierad placeringsportfölj och fastställer genom normalportföljens limitnivåer för respektive tillgångsslag en god diversifiering mellan tillgångsslag, geografisk marknad och enskilda emittenter. Innehavet i Länsförsäkringar AB utgör det största bidraget till bolagets koncentrationsrisk. Innehavet är att betrakta som en strategisk placering.

Operativa risker

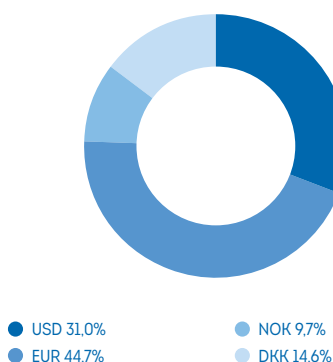
En viktig del av Länsförsäkringar Västerbottens riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara. Funktioner för riskkontroll, compliance och internrevision, samt säkerhetsansvar har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska bolagets operativa risker.

Aktieplaceringar, geografisk indelning

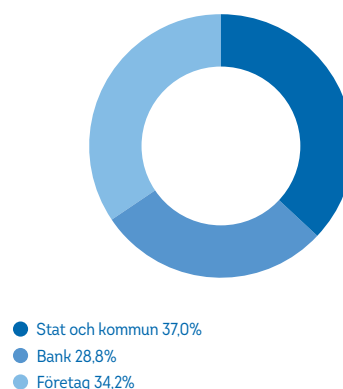
Diagrammet ovan visar hur bolagets aktieplaceringar fördelar sig på olika geografiska regioner.

Valutaexponering, geografisk indelning

Diagrammet ovan visar bolagets valutaexponering fördelad per valuta.

Räntebärande placeringar, sektorindelning

Diagrammet visar hur bolagets räntebärande placeringar fördelar sig på olika typer av emittenter.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har bolaget fastställt vilken den lägsta kreditvärdering en emittent ska ha. Dessutom finns begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika emittenter, dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från gällande skuldteckningsregler.

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Länsförsäkringar Västerbotten har på balansdagen 259,6 Mkr (308,8 Mkr) i återförsäkrars andel av oregerade skador. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Västerbotten är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Länsförsäkringar Västerbottens strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att i största möjliga utsträckning matcha förväntade in- och utbetalningar med varandra.

Vad avser försäkringsskulder (avsättningar) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell.

Länsförsäkringar Västerbottens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella tillgångar och skulder framgår av nedanstående tabell för moderbolaget. Kassaflödesanalysen ger också en viss illustration av företagets likviditetssituation.

Likviditetsexponering av tillgångar och skulder

Mkr	På anmodan	<3 mån	3 mån–1 år	1–5 år	> 5 år	Utan löptid	Summa
Tillgångar							
Kassa och Bank		117,1					117,1
Byggnader och mark			268,2				268,2
Aktier och andelar ¹⁾						1 554,1	1 554,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			246,6	893,6	134,6		1 274,8
Derivat				–			–
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring					0,5		0,5
Fordringar avseende direkt försäkring		35,5	200,5				236,0
Fordringar avseende återförsäkring		21,4					21,4
Övriga fordringar		45,6	0,0				45,6
		219,6	715,3	893,6	135,1	1 554,1	3 517,7
Skulder							
Skulder avseende direkt försäkring		31,9					31,9
Skulder avseende återförsäkring		3,4					3,4
Skulder till kreditinstitut				–			–
Övriga skulder		27,9	25,1				53,0
		63,2	25,1				88,3

¹⁾ avser endast aktier och andelar som kan klassificeras som omsättningsbara

Kapitalrisker

Länsförsäkringar Västerbottens mål när man förvaltar kapital är att uppfylla de krav som ställs på bolaget från tillsynsmyndigheterna.

Finansinspektionen specificerar solvenskapitalkravet och vilka tillgångar som får finnas i den kapitalbas som ska täcka kraven. Därutöver skall det finnas tillgångar som täcker de försäkringstekniska avsättningarna (skuldtäckningstillgångar). Minsta kapitalbas får inte någon gång under året underskridas. Se femårsöversikten för kapitalbas, SCR och MCR.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Västerbotten en provision.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad eftersom annullationsansvaret är treårigt.

I avtalet med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Västerbotten ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank.

Kassa utflöde FTA

Skadeår	2016		2015	
	Sammanlagda avsättningar, f.e.r.	Duration, år	Sammanlagda avsättningar, f.e.r.	Duration, år
Försäkringsgren				
Sjuk & olycksfall	105,0	5,3	102,6	5,6
Hem, Villa och fritidshus	82,4	0,8	72,1	0,8
Lantbruk, Företag Fastighet	83,9	1,2	60,5	1,4
Motorfordon	38,6	0,4	37,0	0,6
Trafik ¹⁾	384,5	10,9	341,4	10,4
Mottagen återförsäkring ²⁾	456,1	12,7	445,6	12,6
	1150,5	9,3	1059,2	9,3

¹⁾ direkt + mottagen affär

²⁾ exkl. trafik

Not 3	Premieintäkt
--------------	---------------------

Tkr	Direkt försäkring		Mottagen återförsäkring		Totalt	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	789 783	738 584	43 285	43 796	833 068	782 380
Ingående avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	332 836	310 687	1 584	1 946	334 420	312 633
Utgående avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	355 381	332 836	1 639	1 584	357 021	334 420
Förändring i avsättning enligt ovan	-22 545	-22 149	-56	362	-22 601	-21 787
Premieintäkt (före avgiven återförsäkring)	767 238	716 435	43 229	44 158	810 467	760 593

Not 4	Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
--------------	---

Tkr	2016	2015
Överförd kapitalavkastning	36 014	24 962
Genomsnittlig räntesats, %	1,6%	2,0%

Not 5	Utbetalda försäkringsersättningar
--------------	--

Tkr	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrars andel		Försäkringsersättningar, f.e.r.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Koncernen						
Utbetalda försäkringsersättningar	480 456	450 174	-30 518	-41 256	449 938	408 918
Driftskostnader för skadereglering	57 914	50 773	-	-	57 914	50 773
Utbetalda försäkringsersättningar	538 370	500 947	-30 518	-41 256	507 852	459 691
Moderbolaget						
Utbetalda försäkringsersättningar	480 456	450 174	-30 518	-41 256	449 938	408 918
Driftskostnader för skadereglering	57 382	50 241	-	-	57 382	50 241
Utbetalda försäkringsersättningar	537 838	500 415	-30 518	-41 256	507 320	459 159

Not 6	Funktionsindelade driftskostnader
--------------	--

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Anskaffningskostnader	102 632	86 572	102 632	86 572
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	692	-62	692	-62
Administrationskostnader	38 445	35 939	37 707	35 201
Provisioner i avgiven återförsäkring	-	-	-	-
Summa driftskostnader	141 769	122 449	141 031	121 711
Totala driftskostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	151 550	136 491	151 550	136 491
Lokalkostnader	6 667	7 312	6 667	7 312
Avskrivningar	2 352	2 349	508	505
Övriga kostnader	131 383	107 860	131 383	107 860
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär	-82 002	-79 612	-82 002	-79 612
Summa totala driftskostnader	209 950	174 400	208 106	172 556
Finans- och fastighetsförvaltning	-6 315	-5 120	-6 281	-5 086
Skadereglering	-57 914	-46 323	-57 382	-45 791
Förmedlad affär: liv, bank och fond, netto	-3 952	-508	-3 412	32
Summa driftskostnader	141 769	122 449	141 031	121 711

Not 7	Övriga tekniska kostnader
--------------	----------------------------------

Tkr	2016	2015
TFF (Trafikförsäkringsföreningen)	6 867	2 653

Beloppet utgår från TFFs senaste prognos 2016. Länsförsäkringars totala andel av TFFs underskott utgör 39,7 procent och baseras på under 2015 intjänade premier för direkttecknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringars andel fördelas sedan mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar SAK AB med hjälp av samma premienyckel. Länsförsäkringar Västerbottens andel för 2016 är 4,55 procent.

Not 8	Kapitalavkastning, intäkter
--------------	------------------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Driftsnetto i byggnader och mark ¹⁾	-9 713	787	-11 136	-1 370
Utdelning på aktier och andelar	42 753	37 495	42 753	57 195
Ränteintäkter m m				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14 899	17 042	14 916	16 997
Kassa och bank	-	36	-	36
Övriga ränteintäkter	566	482	566	482
Valutakursvinster, netto	20 358	-	20 358	-
Realisationsvinster				
Byggnader och mark	-	-	-	-
Aktier och andelar	121 121	54 453	121 121	54 453
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 605	893	3 605	893
Summa kapitalavkastning, intäkter	193 589	111 188	192 183	128 686

¹⁾Löptider för hyreskontrakt per 2016-12-31

	Koncernen	Moderbolaget
Förfalltidpunkter:	Andel, %	Andel, %
Inom ett år	33,3%	33,3%
Senare än ett år men inom fem år	66,7%	66,7%
Senare än fem år	0,0%	0,0%

Not 9 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Orealiserade vinster				
Byggnader och mark	14 666	-	10 466	-
Aktier och andelar	101 714	91 687	101 714	91 687
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 687	-	13 687	-
Övriga lån	-	-	-	-
Summa orealiserade vinster	130 067	91 687	125 867	91 687
Orealiserade förluster				
Byggnader och mark	-1 500	-10 500	-	-5 800
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-13 297	-	-13 297
Övriga lån	-	-	-	-
Derivat	-	-500	-	-500
Summa orealiserade förluster	-1 500	-24 297	-	-19 597

Not 10 Kapitalavkastning, kostnader

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Kapitalförvaltningskostnader	5 764	4 377	5 752	4 365
<i>Räntekostnader mm</i>				
Fastighetslån	-	112	-	112
Övriga räntekostnader mm	-8	78	-8	78
Valutakursförluster, netto	-	7 551	-	7 551
<i>Av- och nedskrivningar</i>				
Nedskrivningar av aktier i koncernföretag	-	-	-	2 500
Nedskrivningar av aktier i intresseföretag	1 382	791	1 382	791
<i>Realisationsförluster</i>				
Aktier och andelar	41 400	21 654	41 400	21 654
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 577	97	5 577	97
Summa kapitalavkastning, kostnader	54 115	34 659	54 103	37 147

Not 11 Årets nettovinst eller årets nettoförlust per kategori av finansiella instrument

KONCERNEN – tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Via identifiering		Innehav för handelsändamål		Lånefordringar och kundfordringar		Summa	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Finansiella tillgångar								
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>								
Aktier och andelar	223 021	179 711					223 021	179 711
Aktier i intresseföretag	-1 382	-791					-1 382	-791
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	26 613	4 541					26 613	4 541
Övriga lån					-	-	-	-
Derivat			-	-500			-	-500
<i>Andra tillgångar</i>								
Kassa och bank					-	36	-	36
Summa	248 252	183 461	-	-500	-	36	248 252	182 997
Finansiella skulder								
<i>Skulder</i>								
Skulder till kreditinstitut					-	-112	-	-112
Derivat							-	-
Summa	-	-	-	-	-	-112	-	-112

MODERBOLAGET – tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Via identifiering		Innehav för handelsändamål		Lånefordringar och kundfordringar		Summa	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Finansiella tillgångar								
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>								
Aktier och andelar	224 188	181 681					224 188	181 681
Aktier i koncernföretag	-	-2 500					-	-2 500
Aktier i intresseföretag	-1 382	-791					-1 382	-791
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	26 630	4 496					26 630	4 496
Övriga lån					-	-	-	-
Derivat			-	-500			-	-500
<i>Andra tillgångar</i>								
Kassa och bank					-	36	-	36
Summa	249 436	182 886	-	-500	-	36	249 436	182 422
Finansiella skulder								
<i>Skulder</i>								
Skulder till kreditinstitut					-	-112	-	-112
Summa	-	-	-	-	-	-112	-	-112

Not 12 Övriga intäkter och kostnader

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Övriga intäkter				
Provision mm för liv	15 741	18 784	15 741	18 784
Provision mm för bank och fond	66 481	60 151	66 481	60 151
	82 222	78 935	82 222	78 935
Övriga kostnader				
Driftskostnader för liv	-20 718	-20 465	-20 566	-20 313
Driftskostnader för bank och fond	-65 457	-59 529	-65 069	-59 141
	-86 175	-79 994	-85 635	-79 454

Not 13 Skatter, redovisat i resultaträkningen

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Aktuell skattekostnad (-) [/skatteintäkt (+)]				
Periodens skattekostnad	-9 940	-28 116	-10 089	-28 093
Uppskjuten skattekostnad (-) [/skatteintäkt (+)]				
Obeskattade reserver	-8 910	1 760		
Avseende temporära skillnader	-28 856	-15 530	-27 932	-15 530
Skattemässigt gjorda avdrag för värdeminskning på fastigheter (i deklaration)	632	-403	632	-403
Redovisad skattekostnad	-47 074	-42 289	-37 389	-44 026
Avstämning av effektiv skatt				
Resultat före skatt	205 675	181 352	162 891	210 872
Skatt enligt gällande skattesats 22%	-45 253	-39 898	-35 836	-46 392
Effekt av permanenta skillnader				
Ej avdragsgilla kostnader	-1 399	-2 035	-1 130	-1 612
Ej skattepliktiga intäkter	13	3	13	4 337
Skatt hänförlig till tidigare år	-	-	-	-
Schablonränta på investeringsfonder	-375	-300	-375	-300
Schablonränta på periodiseringsfond	-61	-59	-61	-59
	-47 074	-42 289	-37 389	-44 026
Gällande skattesats, %	22,0%	22,0%	22,0%	22,0%
Effektivt skattesats, %	22,9%	23,3%	23,0%	20,9%

Not 14 Byggnader och mark

Tkr	Rörelsefastigheter		Förvaltnings- fastigheter		Totalt	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Verkligt värde (=bokfört värde) i koncernen						
	69 643	71 487	229 852	115 647	299 495	187 134
			Koncernen		Moderbolaget	
Värdering			2016	2015	2016	2015
Ingående verkligt värde			187 134	191 031	156 647	154 000
Pågående nybyggnationer			104 400	8 447	104 400	8 447
Förvärv av fastighet			5 006	-	5 006	-
Avyttring av fastighet			-8 366	-	-8 366	-
Ändrad värdering			13 165	-10 500	10 466	-5 800
Planmässiga avskrivningar			-1 844	-1 844	-	-
Utgående verkligt värde			299 495	187 134	268 152	156 647
Summa hyresintäkter under året			9 394	10 451	6 223	6 816
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden			-6 964	-6 304	-6 094	-6 788
Direkta kostnader för fastigheter som inte genererat hyresintäkter under perioden			-2 900	-1 400	-2 900	-1 400
Värderingsmetod						
Värdering av fastigheter har endast gjorts internt och värderingen har skett individuellt per fastighet. Vid den interna värderingen används en kassaflödesmetod med nuvärdesberäknade årliga betalnetton samt ett nuvärdesberäknat bedömt restvärde vid kalkylperiodens slut, det vill säga i princip samma metod som externa värderare använder i sina kassaflödesanalyser. Avkastningskrav vid beräkningen varierar mellan 6,7%–8,1%. Semesterbostäder för personalen vilka är belägna i Hemavan, Nice (Frankrike) och Alicante (Spanien) har endast värderats internt. Förvaltningsfastigheter har därmed värderats till verkligt värde med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke observerbar indata (nivå 3).						
Rörelsefastigheter i koncernen			2016	2015		
Ingående bokfört värde			71 487	73 331		
Årets planmässiga avskrivning			-1 844	-1 844		
Utgående bokfört värde			69 643	71 487		

Not 15 Aktier och andelar i koncernföretag

	Moderbolaget	
	2016	2015
Innehav i dotterföretag, Tkr		
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	38 338	31 538
Inköp	-	-
Aktieägartillskott	-	-
Försäljningar	-	-
Omklassificeringar	-	-
Utgående balans 31 december	38 338	38 338
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-9 300	-6 800
Försäljningar	-	-
Omklassificeringar	-	-
Under året återförda nedskrivningar	-	-
Årets nedskrivningar	-	-2 500
Utgående balans 31 december	-9 300	-9 300
Redovisat värde den 31 december	29 038	29 038

Dotterföretag	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde		Verkligt värde	
			2016	2015	2016	2015
Länsskruven Fastigheter i Umeå AB, org nr 556937-0843	1 000	100	100	100	230	247
Fastighetsbolaget Fabriken AB, org nr 556934-3956	500	100	28 938	28 938	28 128	28 971

Not 16 Lån till koncernföretag

Moderbolag		
Dotterbolag	2016	2015
Reverslån		
Fastighetsbolaget Fabriken AB, org nr 556934-3956	18 000	18 000
Bokfört värde är detsamma som verkligt värde då utlåningen är kortfristig och räntan marknadsmässig.		

Not 17 Aktier och andelar i intresseföretag

Innehav i intresseföretag, Tkr	Intresseföretagets säte, land	Resultat	Ägarandel, %	Eget kapital
Länsförsäkringar i Norr Holding AB, org nr 556764-1435	Västerbottens län, Umeå kommun, Sverige	-	37,5	7 530
Tkr				
2016				
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början			11 935	11 935
Inköp			-	-
Aktieägartillskott			-	-
Försäljningar			-	-
Omklassificeringar				
Utgående balans 31 december			11 935	11 935
Akkumulerade nedskrivningar				
Vid årets början			3 023	2 232
Försäljningar			-	-
Omklassificeringar			-	-
Under året återförda nedskrivningar			-	-
Årets nedskrivningar			1 382	791
Utgående balans 31 december			4 405	3 023
Redovisat värde den 31 december			7 530	8 912

Not 18 Aktier och andelar

Tkr	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Noterade svenska aktier	756 041	918 377
Onoterade svenska aktier och andelar ¹⁾	355 195	812 490
Noterade andelar i utländska aktiefonder	307 871	426 354
Noterade utländska aktier	180 474	190 980
Summa aktier och andelar	1 599 581	2 348 201

¹⁾ Varav aktier i Länsförsäkringar AB, Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB och Länsförsäkringar Franchisesupport AB	316 816	796 890
--	---------	---------

Not 19 Obligationer och räntebärande värdepapper

Noterade, Tkr	Nominellt belopp	Upplupet anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Emittent			
Övriga svenska emittenter	791 100	864 303	886 498
Utländska emittenter	368 000	379 444	388 332
varav obligationsdel i sammansatt instrument	-	-	-

Summa obligationer och räntebärande värdepapper	1 159 100	1 243 747	1 274 830
varav efterställt	-	-	-

Förfallotidpunkt			
Mindre än 1 år		244 242	246 616
1-5 år		873 339	893 620
5-10 år		16 678	16 974
Mer än 10 år		109 488	117 621

KONCERNEN – tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Via identifiering		Innehav för handelsändamål		Lånefordringar och kundfordringar		Summa	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Finansiella tillgångar								
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>								
Aktier och andelar	2 348 201	2 026 115					2 348 201	2 026 115
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 274 830	1 360 232					1 274 830	1 360 232
Derivat			-	10 020			-	10 020
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring					481	341	481	341
<i>Andra tillgångar</i>								
Kassa och bank					122 751	168 224	122 751	168 224
Summa	3 623 031	3 386 347	-	10 020	123 232	168 565	3 746 263	3 564 932

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelningen av hur verkligt värde bestäms görs utifrån följande tre nivåer:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: enligt direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Följande tabell visar tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2016.

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen</i>				
Aktier	1 535 711	-	812 490	2 348 201
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 274 830		-	1 274 830
Summa tillgångar	2 810 540	-	812 490	3 623 031

Följande tabell visar förändringarna för instrument på nivå 3 under 2016.

Tkr	Aktier värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Summa
Ingående balans	739 469	739 469
Överföringar till nivå 3	-	-
Inköp	10 000	10 000
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen	63 021	63 021
Utgående balans	812 490	812 490
Summa vinster och förluster under perioden redovisade i resultaträkningen, för tillgångar som innehas vid rapportperiodens slut		63 021

MODERBOLAGET - tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Via identifiering		Innehav för handelsändamål		Lånefordringar och kundfordringar		Summa	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Finansiella tillgångar								
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>								
Aktier och andelar	2 348 201	2 026 115					2 348 201	2 026 115
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 274 830	1 360 232					1 274 830	1 360 232
Derivat			-	10 020			-	10 020
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring					481	341	481	341
<i>Andra tillgångar</i>								
Kassa och bank					117 144	163 278	117 144	163 278
Summa	3 623 031	3 386 347	-	10 020	117 625	163 619	3 740 656	3 559 986

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelningen av hur verkligt värde bestäms görs utifrån följande tre nivåer:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: enligt direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Följande tabell visar tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2016.

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen</i>				
Aktier	1 535 711	-	812 490	2 348 201
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 274 830		-	1 274 830
Summa tillgångar	2 810 541	-	812 490	3 623 031

Följande tabell visar förändringarna för instrument på nivå 3 under 2016.

Tkr	Aktier värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Summa
Ingående balans	739 469	739 469
Inköp	10 000	10 000
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen	63 021	63 021
Utgående balans	812 490	812 490
Summa vinster och förluster under perioden redovisade i resultaträkningen, för tillgångar som innehas vid rapportperiodens slut	63 021	63 021

Not 21 Fordringar i direkt försäkring		
Tkr	2016	2015
Fordringar hos försäkringsföretag	35 476	34 116
Fordran på försäkringstagare	200 462	189 575
	235 938	223 691

Not 22 Materiella tillgångar och varulager		
Tkr	2016	2015
Materiella tillgångar		
Ingående anskaffningsvärden	10 910	14 390
Inköp	-	43
Försäljningar/ utrangeringar	-1 231	-3 523
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 679	10 910
Ingående avskrivningar		
Försäljningar/ utrangeringar	1 063	3 523
Årets avskrivningar	-1 239	-1 236
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 200	-8 024
Kvarvarande värde	1 479	2 886
Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 5 år.		

Not 23 Upplupna ränte- och hyresintäkter				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Upplupna ränteintäkter	-	-	-	-
Upplupna hyresintäkter	20	31	20	31
Summa upplupna ränte- och hyresintäkter	20	31	20	31

Not 24 Förutbetalda anskaffningskostnader			
Tkr	2016	2015	
Föregående års aktivering av förutbetalda anskaffningskostnader		6 509	6 447
Årets avskrivning		-6 509	-6 447
Årets aktivering		5 816	6 509
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	5 816	6 509	

Not 25 Periodiseringsfond			
Tkr	2016	2015	
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2017	-	15 000	
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2018	3 800	3 800	
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2022	41 000	41 000	
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2023	14 000	-	
Periodiseringsfond	58 800	59 800	

Not 26 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker						
Tkr	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risker		Totalt	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	334 420	312 633	-	-	334 420	312 633
Årets avsättning	22 601	21 787	-	-	22 601	21 787
Utgående balans	357 021	334 420	-	-	357 021	334 420

Not 27 Avsättning för oreglerade skador						
Tkr	2016			2015		
	Brutto	ÅF-andel	Netto	Brutto	ÅF-andel	Netto
IB Rapporterade skador	419 605	-88 623	330 982	473 184	-112 244	360 940
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	721 077	-220 220	500 857	683 070	-236 403	446 667
IB Skadelivräntor	188 212	-	188 212	181 788	-	181 788
IB Avsättning för skaderegleringskostnader	39 175	-	39 175	43 625	-	43 625
Ingående balans	1 368 069	-308 843	1 059 226	1 381 667	-348 647	1 033 020
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	631 182	-26 168	600 147	540 855	-24 967	515 888
Utbetal/ överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-537 725	30 518	-507 207	-506 330	41 256	-465 074
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-51 469	44 876	-1 727	-48 123	15 542	-32 581
Effekt av beståndsöverlåtelse						
Verkligt värde av övertaget bestånd (redovisat i balansräkningen)	-	-	-	-	7 973	7 973
Utgående balans	1 410 057	-259 617	1 150 439	1 368 069	-308 843	1 059 226
<i>Utgående balans består av:</i>						
UB Rapporterade skador	397 962	-63 898	334 062	419 605	-88 623	330 982
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	762 807	-195 719	567 088	721 077	-220 220	500 857
UB Skadelivräntor	209 443	-	209 443	188 212	-	188 212
UB skaderegleringskostnader	39 846	-	39 846	39 175	-	39 175
Utgående balans	1 410 057	-259 617	1 150 439	1 368 069	-308 843	1 059 226

Från och med 2016 diskonteras reserver för oreglerade skador. Detta har inte påverkat årets resultat eller reserver utan har ökat upp reservstyrkan i ingående balanser för året.

Not 28 Avsättning för återbäring och rabatter		
Tkr	2016	2015
Från tidigare år	764	764
Utbetalt under året	-420	-377
Årets avsättning	420	377
Avsättning för återbäring och rabatter	764	764

Not 29 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
Tkr	2016	2015
Avsättning för personal som enligt avtal har möjlighet att gå i pension från 62 års ålder	13 251	14 346
	13 251	14 346

Ovanstående pensionsavsättning är inte tryggt enligt Tryggandelagen. Bolagets övriga förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar. Pensionsavsättningen ovan, enligt 62-årsregeln, är gjord utifrån en bästa skattning av vad som kommer att betalas ut. Pensionsavsättningens storlek har beräknats med utgångspunkt från att samtliga personer som omfattas av avtalet kommer att gå i pension vid 62 års ålder.

Not 30 Avsättning för skatter				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Inkomstskatteskuld	2 956	21 301	2 911	21 056
Uppskjutna skatteskulder				
<i>Auseende temporära skillnader</i>				
Skatt på obeskattade reserver	179 729	170 819		
Skatt på realiserade vinster	182 989	154 374	183 605	155 914
Skatt avseende avsättning för pensioner	-2 915	-3 156	-2 915	-3 156
	359 803	322 037	180 690	152 758
Skatt avseende ej bokförda skattemässiga avskrivningar på fastigheter	7 454	8 492	9 120	9 753
Summa uppskjutna skatteskulder	367 257	330 529	189 810	162 511
Avsättning för skatter	370 213	351 830	192 721	183 567
Alla förändringar av uppskjutna skatteskulder redovisas över resultaträkningen (se not 13)				

Not 31 Övriga skulder				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Premieskatt	33 509	32 485	33 509	32 485
Skuld koncernföretag			-	-
Leverantörsskulder	14 084	6 607	13 964	6 499
Övriga skulder	5 621	2 914	5 541	2 822
	53 214	42 006	53 014	41 806

Not 32 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Semesterlöneskuld	7 123	5 155	7 123	5 155
Sociala kostnader	5 849	3 996	5 849	3 996
Resultatbonus	4 461	9 460	4 461	9 460
Övriga upplupna kostnader	3 371	3 378	3 371	3 371
Förskottsbetalda premier	85 406	81 037	85 406	81 037
Övriga förskottsbetalda intäkter	6 871	3 092	6 359	2 284
	113 081	106 117	112 569	105 302

Not 33 Arvode och kostnadsersättningar till revisorer				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Deloitte				
Revisionsuppdrag	334	380	316	332
Andra uppdrag	78	59	53	59
	412	439	369	391

Not 34 Närstående

Närstående relationer

Bolaget har en närstående relation till sina koncern- och intressebolag, se not 15-17.

Tkr	Försäljning av varor och tjänster till närstående		Inköp av varor och tjänster från närstående		Fordran på närstående per 31/12		Skuld till närstående per 31/12	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Länsförsäkringar i Norr Holding AB	-	-	-	-	-	-	-	-
Fastighetsbolaget Fabriken AB	857	858	-	-	18 000	18 000	-	-
Länsskruven AB	-	-	-	-	-	-	-	-

För upplysningar om ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare hänvisas till not 39, Ersättningar och antal anställda.

Not 35 Åtaganden

Bolaget har i avtal förbundit sig att tillskjuta kapital till intressebolaget Länsförsäkringar i Norr Holding AB org nr 556764-1435 med ett maximalt belopp om 3 214 tkr.

Not 36 Tilläggsupplysningar angående försäkringsrörelsen för moderbolaget

FÖRSÄKRINGSKLASSER									
Tkr	Totalt 2016	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övriga klasser	Brand- och annan egen-domsskada	Allmän ansvarighet	Rätts-skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen åter-försäkring
Premieinkomst, brutto	833 068	49 130	163 041	226 028	316 933	17 622	17 028	789 782	43 285
Premieintäkt, brutto	810 467	47 027	159 199	218 936	308 338	17 176	16 562	767 238	43 229
Försäkringsersättningar, brutto	-579 825	-37 697	-92 887	-159 243	-235 735	-10 608	-8 241	-544 411	-35 412
Driftskostnader, brutto	-141 031	-10 967	-26 349	-29 902	-66 185	-3 695	-3 554	-140 652	-378
Resultat av avgiven återförsäkring	-78 654	-848	-42 980	-1 117	-31 590	-847	-1 273	-78 655	-
Skadeprocent brutto, %	-71,5%	-80,2%	-58,3%	-72,7%	-76,5%	-61,8%	-49,8%	-71,0%	-81,9%

Not 37 Ersättningar och antal anställda

Länsförsäkringar Västerbotten har endast fasta ersättningar till ledande befattningshavare. Rörliga ersättningar finns endast i vissa avtal för säljande personal och utgör mindre än en procent av företagets totala lönekostnader. Det resultatbonussystem som finns i företaget omfattar alla anställda utom Vd. I det fall resultatbonus utgår innebär det att ersättningen är lika oavsett befattning. Grunden i resultatbonussystemet är att prestationer under året ska vara bättre än kalkylerat och baseras på det faktiska ekonomiska utfallet. Fastställda riktlinjer för ersättning finns publicerade på bolagets webbplats.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Ersättning till Vd och andra ledande befattningshavare utgörs av fast grundlön, övriga förmåner samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses de sex enhetscheferna. Ersättningar för verksamhetsåret 2016 till Vd och andra ledande befattningshavare har beslutats av styrelsen. Vd och andra ledande befattningshavare omfattas inte av något avtal om rörlig lön. Däremot omfattas de ledande befattningshavarna av bolagets resultatbonussystem på samma villkor som övrig personal. I företagets driftskostnader ingår avsättning för resultatbonus, inklusive särskild löneskatt, med 4,5 mkr.

Tkr	Grundlön/ styrelsearvode	Övriga förmåner	Sociala kostnader	Varav pensionskostnad	Summa
Styrelsens ordförande					
Conny Sandström	333		54		387
Styrelsens vice ordförande					
Maria Wallin-Wällberg	191	4	61		256
Övriga styrelseledamöter					
Agneta Gustafsson	138		43		181
Maria Högländer	142		45		187
Pär Lärkeryd	177		56		233
Anders Nilsson	145	2	24		171
Peter Persson	164		52		216
Vd	2 058	94	2 126	1 203	4 278
Övriga ledande befattningshavare (6st)	7 250	135	11 432	7 696	18 817
Övriga tjänstemän	71 468	2 567	38 034	13 584	112 069
Fritidsombud	1 129		232		1 361
Summa	83 195	2 802	52 159	22 483	138 156

Övriga förmåner till Vd avser tjänstebil och rikskort. Sociala kostnader avser arbetsgivaravgifter, avtalspensioner samt löneskatt.

Pensioner och avgångsvederlag

Pensionskostnaden avser den kostnad som påverkat årets resultat. Bolagets förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar i FPK, Skandikon och Länsförsäkringar Liv. För Vd gäller försäkringsbranschens normala pensionsvillkor även innefattande en rätt att på egen begäran avgå vid 62 års ålder. Vid uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningslönen ett avgångsvederlag med 18 månadslöner. Beträffande övriga befattningshavare i bolagets ledning har dessa 18 månaders uppsägningstid vid uppsägning från bolaget. I övrigt gäller för försäkringsbranschen normala anställningsvillkor.

	2016			2015		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Styrelseledamöter och ledande befattningshavare						
Styrelseledamöter	5	3	8	5	3	8
Vd och andra ledande befattningshavare	6	2	8	5	2	7
	2016			2015		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Antal anställda						
Vd	1	0	1	1	0	1
Tjänstemän	89	81	170	89	79	168
			171			169
Försäkringsombud			89			90

Not 38 Ställda säkerheter, ansvarsförbindelser och åtaganden

Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser

Tkr	2016	2015
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r.) registerförda tillgångar		
Byggnader och mark	-	-
Aktier och andelar	110 567	30 576
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 274 829	1 332 637
Fordringar avseende direkt försäkring	122 828	114 862
Fordringar avseende återförsäkring	-	-
Kassa och bank	-	-
Summa	1 508 224	1 478 075
Fastighetsinteckningar	-	-
Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter	-	-
Åtaganden*	3 214	3 214

*Not 35

Not 39 Räntesats för diskontering av försäkringstekniska avsättningar

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 procent. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,60 procent, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 1,00 procent, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Not 40 Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att:	2016
Årets resultat i moderbolaget	125 501 108
Balanserat resultat	1 539 104 568
Summa	1 664 605 676

Umeå den 9 mars 2017

Conny Sandström
Ordförande

Maria Wallin Wållberg
Vice ordförande

Pär Lärkeryd

Anders Nilsson

Peter Persson

Maria Högländer

Agneta Gustafsson

Jari Saarela
Personalrepresentant

Jon Lindgren
Personalrepresentant

Göran Spetz
Verkställande direktör

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 9 mars 2017.

Koncernens resultaträkning samt rapport över finansiell ställning och moderbolagets
resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på bolagsstämman den 7 april 2017.

Min revisionsberättelse har lämnats 9 mars 2017

Anders Linné
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Västerbotten Organisationsnummer 594001-3161

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Västerbotten för räkenskapsåret 2016-01-01-2016-12-31. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 8-39 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöden enligt International Financial Reporting Standards, och koncernredovisningen såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Västerbotten enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen

består av inledning, vd-ord, information om samverkan inom Länsförsäkringsgruppen, en presentation av styrelse samt fullmäktige och en ordlista men innefattar inte årsredovisningen och min revisionsberättelse avseende denna.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet

om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensamt ansvariga för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verk-

ställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Västerbotten för räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Västerbotten enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna.

Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

Umeå den 9 mars 2017

Anders Linné

Auktoriserad revisor

Styrelse

1 Conny Sandström

Ordförande. Burträsk. Egen företagare.
Tillträde 1999. Mandattid utgår 2017.

2 Maria Wallin Wällberg

Vice ordförande. Umeå. Vd Likvor AB.
Tillträde 2010. Mandattid utgår 2018.

3 Pär Lärkeryd

Umeå. Vd Norra Skogsägarna.
Tillträde 2014. Mandattid utgår 2018.

4 Anders Nilsson

Sandfors. Pensionär.
Tillträde 2007. Mandattid utgår 2017.

5 Peter Persson

Storuman. Koncernchef Storumans kommun.
Tillträde 2015. Mandattid utgår 2017.

6 Maria Högländer

Lycksele. Vd Norrtåg AB.
Tillträde 2010. Mandattid utgår 2018.

7 Agneta Gustafsson

Umeå. Advokat Nyman & Wergens Advokatbyrå.
Tillträde 2013. Mandattid utgår 2017.

8 Göran Spetz

Holmsund. Vd Länsförsäkringar Västerbotten.

9 Malin Hahn

Umeå. Vd-assistent och styrelsens sekreterare.

Arbetsstagarrepresentanter

10 Jari Saarela

Umeå. TM-ansvarig. Personalrepresentant SACO.

11 Jon Lindgren

Umeå. Placeringsrådgivare. Personalrepresentant FTF.

Suppleanter: Mats Sundling. Umeå. Försäkringsjurist. Personalrepresentant SACO. Erik Janze. Umeå. Försäkringsrådgivare företag. Personalrepresentant FTF.

Revisor Ordinarie: Anders Linné, Auktoriserad revisor, Deloitte

Suppleant: Jan Palmqvist, Auktoriserad revisor, Deloitte

Distrikt		Distrikt	
Vännäs		Bjurholm	
Hans Lindberg	Sunnanå 2, 911 93 Vännäs	Bengt-Olof Johansson	Kyrkogatan 23, 916 31 Bjurholm
Curt Edlund	Vännfors 135, 911 92 Vännäs		
Lövånger		Umeå	
Desereé Olofsson	Lövsele 55, 930 10 Lövånger	Christoffer Lundström	Järnväggsgatan 16 A, 903 32 Umeå
Burträsk		Kristina Esberg	Kungsgårdsvägen 54, 903 55 Umeå
Mikael Olofsson	S. Renbergsvattnet 211, 937 92 Burträsk	Anita Forsgren	Smärgelgatan 6, 903 60 Umeå
Bureå		Elisabet Isaksson	Brogatan 44, 903 23 Umeå
Jon Forsberg	Yttervik 320, 931 91 Skellefteå	Richard Boström	Smärgelgatan 4, 903 60 Umeå
Byske		Erica Lidgren	Murarvägen 64, 903 60 Umeå
Kurt Hedlund	Bäckliden 12, 930 47 Byske	Jenny Carlsson	Gyllengripsgatan 47, 903 55 Umeå
Norsjö		Christoffer Berg	Fogdevägen 29, 903 55 Umeå
Robert Boström	Båtfors 55, 936 92 Boliden	Sara Flygare	Hartvigsgatan 11, 903 55 Umeå
Malå		Marie Näslund	Glasögrvägen 114, 913 42 Obbola
Inge Näslund	Falkvägen 23, 930 70 Malå	Robert Ackemo	Sandåbergsvägen 1, 905 86 Umeå
Storuman		Jessica Sundin	Östra Strandgatan 50 E, 903 33 Umeå
Jessica Bergfors	Lassovägen 2, 920 66 Hemavan	Emanuel Wiklund	Himlastigen 14, 906 41 Umeå
Pia Kristiansson	Plankvägen 5, 923 32 Storuman	Lennart Salomonsson	Hössjö 47, 905 86 Umeå
Sorsele		Hugo Börjesson	Sandåsvägen 3 B, 903 54 Umeå
Ragnvi Sorsén	Bräskafors 263 A, 924 94 Sorsele	Fredrika/Åsele	
Lycksele		Lars Enfeldt	Bofinksvägen 19, 910 60 Åsele
Elisabeth Sjödin Ögren	Bratten 190, 921 93 Lycksele	Jörn/Boliden	
Jan Lundmark	Barrvägen 14, 921 46 Lycksele	Ulf Åhlund	Stavaträsk 67, 934 94 Kåge
Vilhelmina		Skellefteå	
Nils-Erik Sjöström	L Annevare 3, 912 93 Vilhelmina	Malin Eriksson	Soldatvägen 8, 931 95 Skelleftehamn
Jörgen Karlsson	Nästansjö 38, 912 92 Vilhelmina	Marie Lidén Hedström	Aldergatan 22, 932 31 Skellefteå
Dorotea		Johanna Larsen	Spisen 107, 934 32 Kåge
Britt-Inger Mohlin Grahn	Storgatan 5 A, 917 31 Dorotea	Leena Grenvall	Bladgatan 150, 931 58 Skellefteå
Hörnefors		Nils Vesterberg	Villagatan 2 E, 931 62 Skellefteå
Håkan Jonsson	Norrbyn 13, 905 71 Hörnefors	Christer Norde	Aldergatan 1 lgh 1401, 931 35 Skellefteå
Sävar/Holmön		Johan Söderberg	Folkparksgatan 14, 931 70 Skellefteå
Fredrik Sehlstedt	Johannesfors 44, 918 32 Sävar	Dick Hellman	Myntgatan 7 B, 931 48 Skellefteå
Mattias Björnstig	Täfteböle 23, 905 95 Umeå	Bygdeå/Robertsfors/Nysätra	
Nordmaling		Helén G Bäckström	Pellboda 25, 915 96 Flarken
Maj Forsberg	Bäcknäset 55, 914 90 Nordmaling	Mats Gustafsson	Klintsjön 246, 915 94 Ånäset
May-Liss Abrahamsson	Utåkersvägen 10, 914 33 Nordmaling	Vindeln	
		Christer Lundgren	Storv 103, 922 94 Tvärålund

Ordlista

ALLMÄNT

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid mottagen återförsäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar härvid om avgiven återförsäkring hos det förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Affär för egen räkning, f.e.r.

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag självt står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

TERMER I RESULTATRÄKNINGEN OCH RESULTATANALYSEN

Premieinkomst

Under året influtna premier med förfallodag under det aktuella året samt förskottsbetalda premier med förfallodag under det aktuella året.

Premieintäkt

Avser, kort uttryckt, den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpост, som kallas avsättning

för ej intjänade premier. Motsvarande skuldpост vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Se även kvardröjande risker nedan. Premieintäkten för året består således av följande poster: avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

Försäkringsersättning

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reserv-avvecklingsresultat.

Driftskostnader i försäkringsrörelsen

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnaderna för anskaffning, försäljning och administration.

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel, i bokslutet, i avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflations-takten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en vinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Resultat av avgiven återförsäkring

Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring plus återförsäkrars andel i försäkringsersättningar minus depoträntor minus premiekostnad för avgiven återförsäkring bildar ett saldo för avgiven återförsäkring.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Premier betalas i förskott medan drift och skadekostnader betalas i efterskott. De medel som inte har betalats ut placerar bolaget under tiden så det ger en avkastning. Den beräknade räntan, kalkylräntan, på dessa placeringar förs från kapitalförvaltningen till försäkringsrörelsen.

TERMER I BALANSRÄKNINGEN

Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattande benämning på gjorda avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker, oreglerade skador och återbäring.

Avsättning för ej intjänade premier

En skuldpост som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Kvardröjande risker

Om avsättning för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, ska denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl (tidskrävande utredningar med mera) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda försäkringsersättningar. Det är denna skuldpост som kallas avsättning för oreglerade skador.

Avsättning för återbäring

Reserv för återbäring som tilldelats men vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

Obeskattade reserver

Säkerhetsreserv

Kollektiv säkerhetsbetingad förstärkning till de försäkringstekniska avsättningarna i skadeförsäkring.

Periodiseringsfond

Svensk skattelagstiftning medger under vissa förutsättningar avsättning till periodiseringsfond. Avsättning får ske med högst 25 procent av den skattepliktiga inkomsten. En avsättning ska återföras till beskattning senast sjätte året efter avsättningen. Genom avsättning till periodiseringsfond kan en skattemässig resultatutjämning ske mellan olika år.

Uppskjuten skatt

Skatteskuld på orealiserade vinster samt på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter.

Fond för orealiserade vinster

Skillnaden mellan placerings-tillgångars verkliga värde och anskaffningsvärde efter avdrag för uppskjuten skatt.

ÖVRIGA TERMER OCH NYCKELTAL

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på summan av beskattat eget kapital, obeskattade reserver och uppskjuten skatt.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning. Uttrycks i procent och används inom skadeförsäkring.

Skadeprocent

Försäkringsersättningarna dividerade med premieintäkten.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnaderna dividerade med premieintäkten.

Totalkostnadsprocent

Summan av försäkringsersättningar och driftskostnader dividerad med premieintäkten.

Direktavkastningsprocent

Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och överskott/underskott på egna fastigheter i procent av tillgångarnas utgående marknadsvärden inklusive upplupen ränta plus månadsvis viktning av försäkringsrörelsens under året uppkomna kassaflödesnetto.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året sätts i relation till under året genomsnittligt förvaltat kapital, det vill säga ingående marknadsvärde plus månadsvis viktning av försäkringsrörelsens under året uppkomna kassaflödesnetto.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Diskontering

Trafik- och olycksfallsförsäkring är en affär med lång avvecklingstid. Det innebär att det kan ta flera år innan en skada är slutbetald. Under tiden förräntas den avsättning som avsatts som reserv för skadan. Det innebär att ett lägre belopp än det nominella kan avsättas som reserv, det vill säga avsättning för oregerade skador.

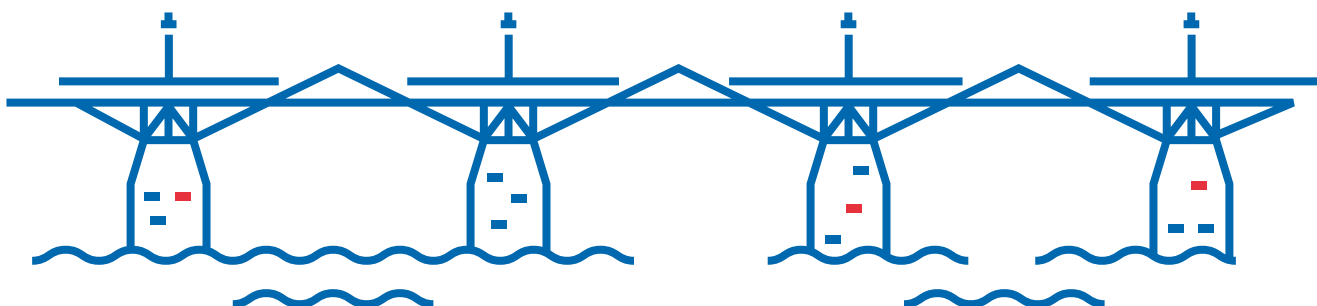
Solvenskapitalkravet (SCR)

SCR ska beräknas utifrån alla kvantifierbara risker i verksamheten och ska med 99,5 procent sannolikhet garantera att bolaget inte blir insolvent under en ettårsperiod. Kapitalkravet ska beräknas utifrån följande risker:

- Skadeförsäkringsrisk (premie- och reservrisk, katastrofrisk)
- Livförsäkringsrisk
- Marknadsrisk (aktie-, ränte-, fastighets-, kreditspread-, valuta- och koncentrationsrisk)
- Motpartsrisk (återförsäkrare, motparter i finansiella derivat)
- Operativ risk

Minimikapitalkravet (MCR)

MCR beräknas till en summa som med 85 procent sannolikhet ska täcka det värsta tänkbara scenariot, till exempel en börskrasch. MCR ska ligga inom ett intervall mellan 25 och 45 procent av SCR.

Umeå Nygatan 19, Box 153, 901 04 Umeå, 090-10 90 00 | Lycksele Torget 3, Box 15, 921 21 Lycksele, 0950-347 50 | Skellefteå Nygatan 46, Box 34, 931 21 Skellefteå, 0910-73 40 00
E-post info@LFvasterbotten.se